

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

K O
G

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

N norstat

LIETUVOS ŽINOMUMO IR REPUTACIJOS TIKSLINĖSE UŽSIENIO ŠALYSE IR ŠALIES GYVENTOJŲ LIETUVOS VERTINIMO TYRIMAS

**Septynių tikslinių šalių žiniasklaidos
šaltinių apžvalga**

**(Danija, Estija, Japonija, Jungtiniai
Arabų Emyratai, Jungtinės Amerikos
Valstijos, Kinija, Latvija)**

Vilnius, 2019

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Perkančioji organizacija: Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

Tyrimo atlikėjai: UAB „KOG institutas“ (KOG), VšĮ „Socialinių inovacijų institutas“ (SII), UAB „Norstat LT“

Dedikuota ekspertų grupė: dr. Laima Nevinskaitė (SII), Ingrida Gečienė-Janulionė (SII), Sandra Kanopkaitė (SII), Rūta Matulaitienė (KOG), dr. Eleonora Šeimienė (KOG)

Tyrimo koordinatore: Rūta Matulaitienė (KOG)

Kontaktai: UAB „KOG institutas“, Šaltinių g. 12, Vilnius. info@koginstitutas.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Turinys

1. TYRIMO APRAŠYMAS	4
2. TYRIMO APIBENDRINIMAS	5
3. ŽINIASKLAIDOS ŠALTINIŲ ATSKIROSE TIKSLINĖSE ŠALYSE ANALIZĖ	13
ESTIJA	13
LATVIJA	19
KINIJA	25
DANIJA	31
JUNGTINIAI ARABŲ EMYRATAI (JAE)	37
JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS (JAV)	42
JAPONIJA	48

Lietuvos Respublikos Vykardos kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialiniŲ
inovacijŲ
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondŲ investicijŲ
veiksmŲ programa

1. Tyrimo aprašymas

Tyrimo tikslas. Žiniasklaidos apžvalgos septyniose šalyse (Danija, Estija, JAE, Japonija, JAV, Kinija, Latvija) tikslas – išanalizuoti, kokios naujienos apie Lietuvą pasirodo tų šalių žiniasklaidoje ir kokia Lietuvos reputacija bei įvaizdis atsiskleidžia iš šių naujienų. Žiniasklaidos tyrimas atliktas tose šalyse, kuriose nebuvo atliekamos reprezentatyvios kiekybinės gyventojų apklausos, numatytos Lietuvos žinomumo ir reputacijos tikslinėse užsienio šalyse ir šalies gyventojų Lietuvos vertinimo tyrimo paslaugų pirkimo sąlygose. Apžvalga naudojama kaip papildomas šaltinis, siekiant netiesiogiai sužinoti, kiek ir ką tų šalių gyventojai galėtų žinoti apie Lietuvą. Apžvalgos atlikimas buvo pasiūlytas Paslaugos tiekėjo kaip papildoma vertė teikiant pasiūlymą vykdyti aukščiau minėtą tyrimą ir nebuvo įtrauktas į jo pirkimo sąlygas.

Šaltinių atranka. Atlikta tikslinė žiniasklaidos šaltinių atranka – iš kiekvienos tiriamos šalies atrinkta po du tos šalies svarbiausi internetiniai naujienų šaltiniai (naujienų portalai arba internetinės laikraščių versijos). Šaltiniai atrinkti atsižvelgiant į auditorijos dydį (tiražą, skaitomumą) ar įtakingumą, remiantis tos šalies žiniasklaidos rinkos apžvalgomis. Atrinkti portalai nurodomi kiekvienos šalies analizės pradžioje.

Tyrimo laikotarpis ir straipsnių atranka. Tyrimui pasirinkti 2018 metai. Į apžvalgą įtraukiamos visos 2018 m. atrinktuose šaltiniuose publikuotos naujienos, kuriose minimi žodžiai „Lietuva“, „lietuviai“, „lietuviškas“. Padaryta išimtis Estijos ir Latvijos atveju, kur dėl itin didelio straipsnių kiekio analizuoti 4 atsitiktinai atrinkti 2018 m. mėnesiai.

Straipsnių analizė. Naujienų tekstai analizuojami *Google Translate* paslauga išvertus juos į anglų kalbą, nes vertimas į anglų kalbą pateikia geresnės kokybės vertimus nei verčiant į lietuvių kalbą. Vertimai yra visiškai suprantami ir pakankami šios analizės tikslais.

Analizės kategorijos (tirti naujienų bruožai);

- **Pranešimų skaičius;**
- **Objektas:** Lietuva tik minima / Lietuvai skiriama visa ar didelė dalis naujienos;
- **Tema:** užsienio politika (atskirai išskiriant ES, NATO, kitą užsienio politiką) / vidaus politika / ekonomika ir verslas / kultūra / sportas / turizmas / kriminalai;
- **Vertinimas:** teigiamas / neigiamas / neutralus.

Duomenų analizė. Analizės rezultatai pateikiami kiekybiškai, atskleidžiant naujienų apie Lietuvą tiriamose šalyse kiekį, temas, Lietuvos vertinimą. Pateikiami papildomi komentarai, iliustruojantys naujienų tematiką ir Lietuvos vertinimą. Iš šių duomenų suformuluojama išvada apie numanomą Lietuvos žinomumą toje šalyje ir koks Lietuvos vaizdas gali ryškėti tų šalių gyventojams iš žiniasklaidos.

Ataskaitos struktūra. Ataskaitą sudaro apibendrinanti dalis, kurioje pateikiami bendri visų analizuotų šalių rezultatai, ir dalis, kurioje pateikiama žiniasklaidos apžvalga kiekvienoje iš analizuotų šalių atskirai.

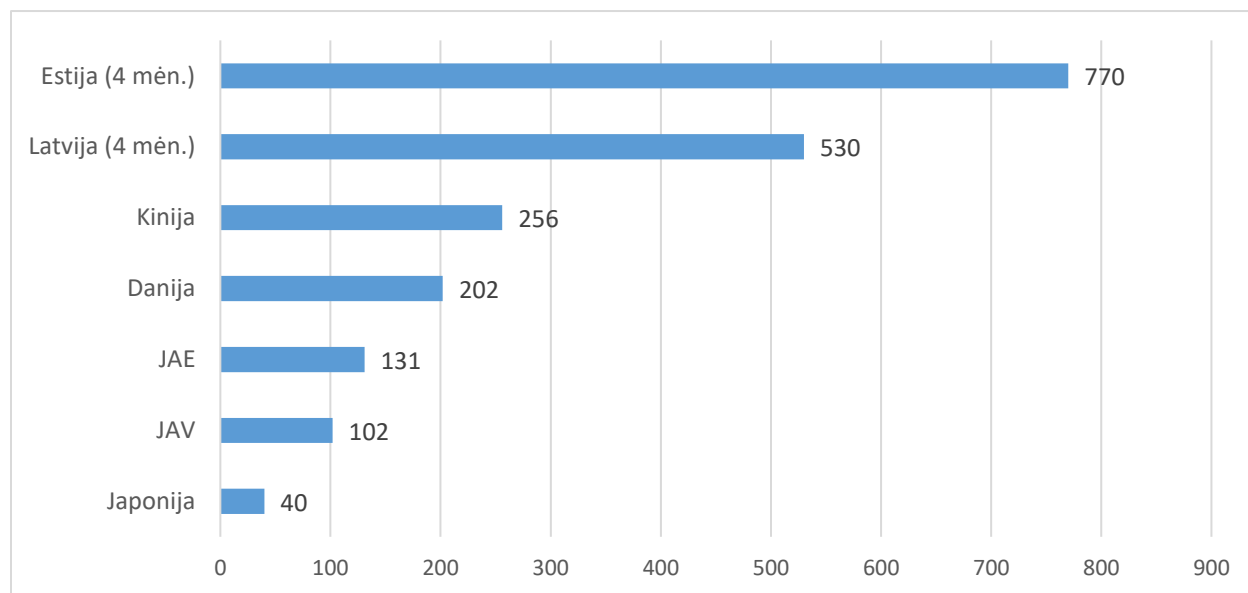

2. Tyrimo apibendrinimas

Naujienų skaičius

Per 2018 m. tirtuose septynių šalių portaluose pasirodė nevienodas naujienų, kuriose minima Lietuva, skaičius (žr. 1 pav.). Daugiausia jų publikuota Lietuvai artimiausiose šalyse – Estijoje ir Latvijoje, kuriose vien per 4 mėnesius išspausdinta po daugiau nei 500 naujienų, taigi per visus metus naujienų skaičius galėtų siekti net 1500 Latvijoje ir daugiau nei 2000 Estijoje.

Mažiausiai naujienų, kuriose minima Lietuva, pasirodė tolimose Lietuvai valstybėse – Japonijoje, JAV, JAE. Tai bendrais bruožais sutampa ir su giluminių interviu ataskaitos¹ išvadomis, kad tolimose šalyse Lietuva žinoma mažiau, taigi ir žiniasklaidoje jos matomumas mažesnis. Šiuo atžvilgiu išimtis yra Kinija, kurioje naujienų apie Lietuvą pasirodė palyginti daug – daugiau negu Lietuvai artimesnėje Danijoje. Greičiausiai tai reikia aiškinti Kinijos siekiu užmegzti bendradarbiavimą su daugeliu ES šalių, Kinijos naujienų agentūros dėmesiu daugeliui kitų valstybių, galimai ir Lietuvos LR ambasados Kinijoje aktyvumu.

1 pav. Naujienų tirtuose šalių portaluose, kuriuose minima Lietuva ar lietuviai, skaičius 2018 m.

¹ Lietuvos žinomumo ir reputacijos tikslinėse užsienio šalyse ir šalies gyventojų Lietuvos vertinimo tyrimas: Apibendrinamoji pagilintų interviu su užsienyje gyvenančiais lietuviais ir Lietuvoje gyvenančiais užsieniečiais ataskaita. Vilnius, 2019.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

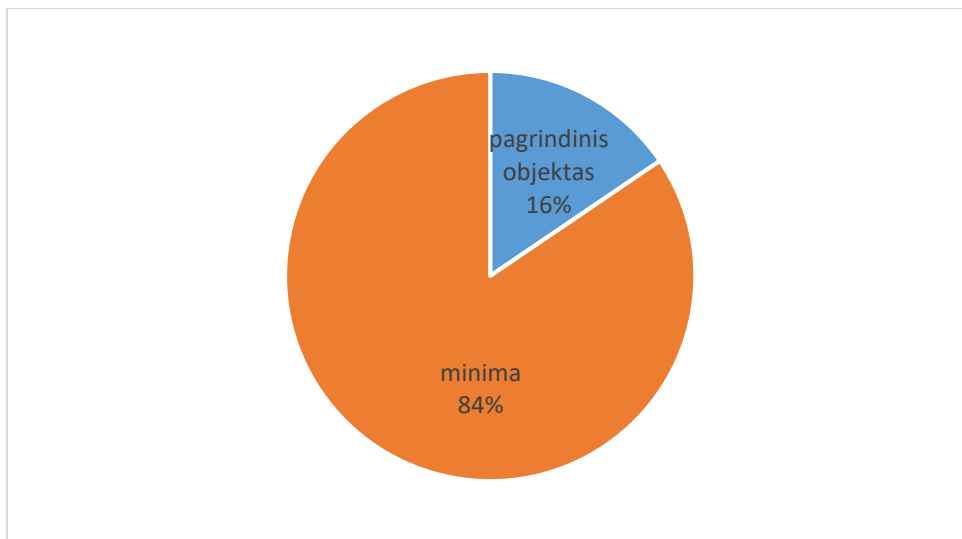

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Interpretuojant šiuos duomenis reikia turėti galvoje, kad naujienų skaičių ir kitus jų bruožus gali lemti ne tik žiniasklaidos domėjimasis Lietuva, bet ir atrinktų žiniasklaidos priemonių ypatumai. Tyrimo metu nebuvo skaičiuota, kiek tirtuose portaluose iš viso pasirodo naujienų ir kokia jų dalis buvo skirta Lietuvai, todėl gali būti, kad skaičius lemia ir apskritai tuose portaluose publikuojamų naujienų kiekis. Taigi lyginimas tarp šalių yra sąlyginis.

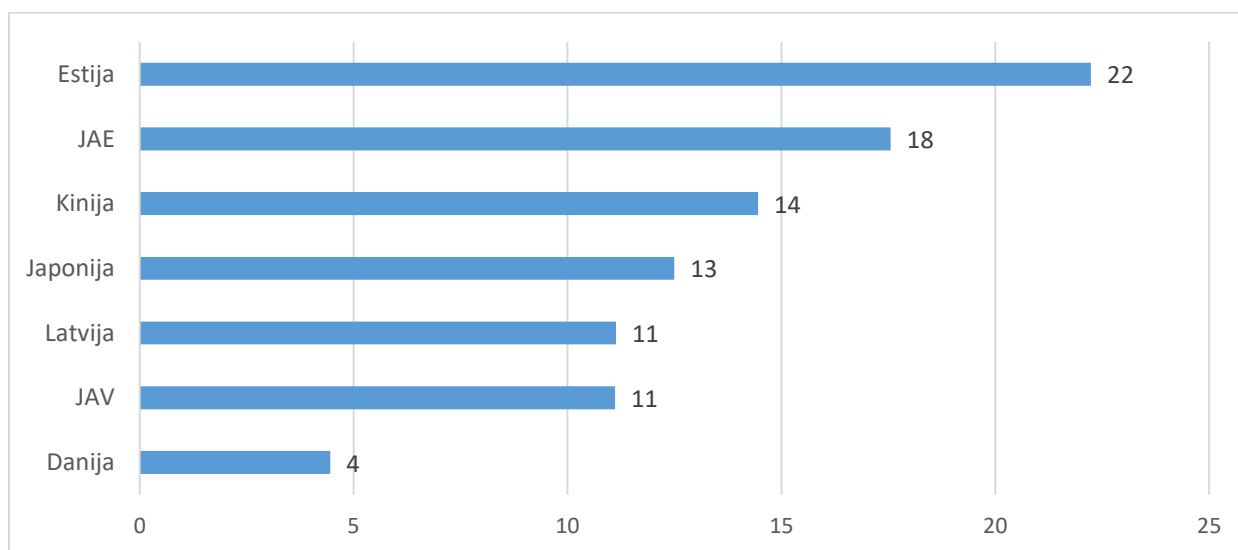
Lietuva kaip pagrindinis naujienos objektas

Atliekant tyrimą buvo analizuota, kokioje dalyje straipsnių Lietuva ar lietuviai yra pagrindinis naujienos objektas (išsamiau aprašomas koks nors Lietuvos gyvenimo aspektas, įvykis ir t. t.), o kokioje dalyje – tik paminima. Rezultatas parodytas 2 pav. Iš jo matyti, kad tik šeštadalyje naujienų (16 proc.) Lietuva yra pagrindinis naujienos objektas.

2 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal tai, ar Lietuva (lietuviai) yra pagrindinis naujienos objektas, ar tik minima

Kokia dalis naujienų skirta konkrečiai Lietuvai, taip pat skiriasi tarp šalių (žr. 3 pav.). Daugiausia naujienų, kuriose Lietuva ar lietuviai yra pagrindinė tema, yra Estijoje (22 proc.), jų sąlyginai kiek daugiau yra JAE (18 proc.), o mažiausiai – Danijoje (4 proc.). Likusiose šalyse šį skaičių galima laikyti panašiu (11–14 proc.).

3 pav. Naujienų, kuriose Lietuva ar lietuviai yra pagrindinis naujienos objektas, skaičius skirtingose šalyse

Kas patenka į tokias naujienas, priklauso nuo šalies. Dažniausios temos yra:

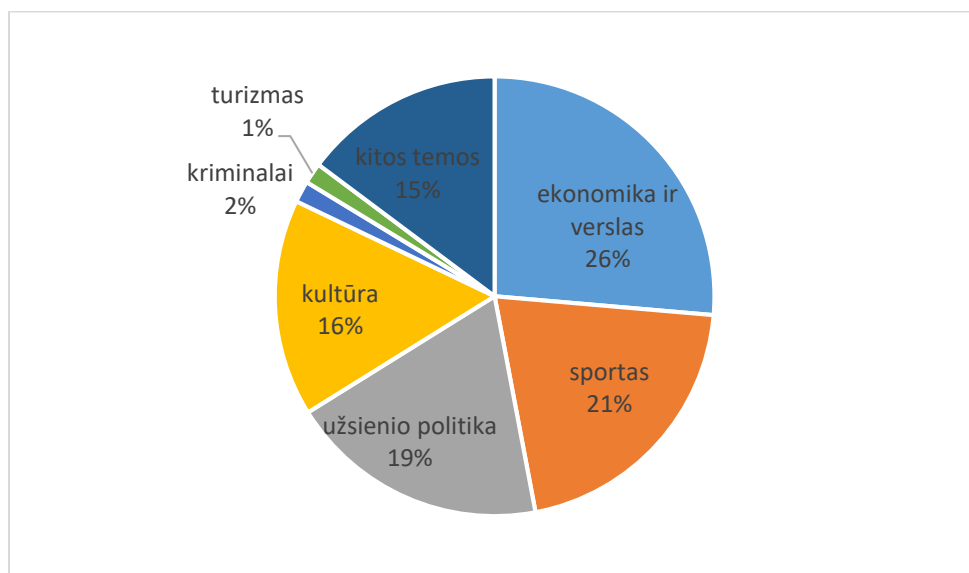
- lietuviškų įmonių plėtra ir kiti su lietuviškomis įmonėmis, Lietuvos verslininkais susiję įvykiai (Latvija, Estija);
- ekonominių ir politinių ryšių tarp šalių mezgimas (Kinija, JAE);
- NATO pratybos Lietuvoje (Latvija, Estija, JAV);
- Lietuvos užsienio politikos veiksmai, pvz., dvišaliai susitikimai su tos šalies vadovais, taip pat apie Lietuvos poziciją Interpolo vadovo rinkimuose, kai Lietuva priešinosi rusų atstovo išrinkimui (Latvija, Estija, kitur paminėta);
- Lietuvos įmonių ar lietuvių padaryti nusikaltimai (Latvija, Estija, Danija);
- lietuvių režisierių spektakliai, lietuvių atlikėjų koncertai ir kiti kultūrinių mainų tarp šalių įvykiai (Estija, Latvija, Kinija, Japonija);
- lietuvių sporto pasiekimai, ypač krepšinyje (Estija, Latvija), Lietuvoje rengiami sporto renginiai (JAE, Japonija).

Pastebėtina, kad 2018 m. buvo tik viena naujiena, kurioje Lietuva buvo pagrindinis objektas ir kuri pasirodė praktiškai visose šalyse – apie Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą dėl Lietuvoje veikusio slapto CŽV kalėjimo (šios naujienos nebuvo tik tirtuose JAE portaluose). Keliuose šalyse (Latvijoje, JAV, Danijoje)

pasirodė straipsniai apie Vilniaus kaip Europos G taško reklaminę kampaniją. Pasitaikė daugiau tarp šalių pasikartojančių naujienų, kuriose Lietuva minima, pvz., popiežiaus vizitas Lietuvoje ar kai kurie užsienio politikos įvykiai kaip diplomatų išsiuntimas reaguojant į Skripalių apnuodijimą).

Naujienų tematika

Naujienų pasiskirstymas pagal temas parodytas 4 pav. Kaip matyti, daugiausia naujienų patenka į ekonomikos ir verslo temą, po jos mažėjimo seka eina sportas, užsienio politika, kultūra, kitos temos.

4 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal tematiką

Ekonomikos ir verslo temoje nemažai rašoma apie įmones iš Lietuvos arba tos šalies įmones, turinčias filialus Lietuvoje (daugiausia tokių naujienų Latvijos ir Estijos naujienų portaluose). Dažna tema – įvairi statistika apie ekonomiką ir visuomenę, kai Lietuva paminima kaip viena iš šalių, su kuria lyginamasi (įprasta Estijoje ir Latvijoje) arba Lietuva išsiskiria statistiniais rodikliais. Šioje temoje taip pat rašoma apie oficialius ir žvalgomuosius verslo vizitus – verslininkų delegacijas, dalyvavimą parodose (Kinija, JAE).

Sportas. Latvijoje ir Estijoje didelę dalį naujienų apie sportą sudaro straipsniai apie krepšinį – Lietuvos rinktinės ir klubinių komandų rezultatus, pasiekimus, lietuvių krepšininkų pasiekimus ir kitus su jais susijusius įvykius. Kitose šalyse nemaži naujienų skaičiai susidaro iš naujienų apie tas sporto šakas, kuriose domimasi tose šalyse, pvz., Danijoje, JAE apie futbolą (nors Lietuva negali pasigirti pasiekimais, varžybose dalyvauja ir dėl to būna paminima naujienose); JAE taip pat rašyta apie F2 vandens formulių varžybas, vykusias Kauno mariose. Japonijoje serija naujienų buvo apie Lietuvoje vyksiančias salės futbolo varžybas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Užsienio politikos temoje apie trečdalį naujienų sudaro ES ir NATO skirtos naujienos, likusios – kitos užsienio naujienos. Tarp šių naujienų didžiausią dalį sudaro Rusijos klausimas (ne NATO rėmuose) – pvz., Lietuva minima kaip viena iš šalių, išsiuntusi diplomatus reaguojant į Skripalių apnuodijimo atvejį, kaip šalis, prieštaravusi rusų atstovo išrinkimui Interpolo vadovu ir t. t. Šiose naujienose daugiausia paminima Lietuvos pozicija, neretai cituojama prezidentė Dalia Grybauskaitė. Dalis užsienio naujienų skirta ir šalių tarpusavio santykiams (vizitams ir pan.).

Kultūros temoje dažniausiai Lietuva minima, kai tikslinėje šalyse vyksta renginiai, kuriuose dalyvauja ir lietuviai, arba tų šalių atlikėjai, kolektyvai pasirodo Lietuvoje. Rečiau apie Lietuvos kultūros produktus, pvz. lietuvių kurtus filmus (Estijoje „Tarp pilkų debesų“), Lietuvoje filmuotas juostas su lietuvių aktoriais. Pasirodė nedaug straipsnių apie lietuvių kultūros asmenybes (Joną Meką, Tomą Venclovą).

Kriminalų tema sudaro vos 1 proc. naujienų. Kita vertus, tarp tiriamųjų šalių pateko tik viena, kurioje yra daugiau lietuvių imigrantų – Danija, ir joje kriminalams skirtų naujienų santykinai daugiau (7 proc.). Tokiose naujienose rašoma apie nusikaltimus, į kuriuos įsipainioję lietuviai ar lietuviškos įmonės (pvz., Latvijoje pasirodė straipsnis apie nelegalią schemą Lietuvoje įdarbinti lenkų darbininkus, kad jie galėtų pasinaudoti nemokamomis sveikatos paslaugomis, rašyta apie korupciją Nacionaliniame kraujo centre; Danijoje – apie smulkius lietuvių padarytus nusikaltimus, taip pat telefoninį sukčiavimą, kurio aukomis tampa danai, Lietuvą paminint kaip vieną iš šalių, iš kurios pasitaiko tokių skambučių). Šios temos straipsnių visiškai nebuvo tolimesnėse šalyse – Kinijoje, JAE, JAV, Japonijoje.

Turizmo temos straipsniai taip pat sudaro vos 1 proc. visų publikuotų naujienų. Daugiausia jų pasirodė Latvijoje (ten jos sudaro 3 proc.), taip pat po kelis straipsnius pasirodė Estijoje ir Kinijoje.

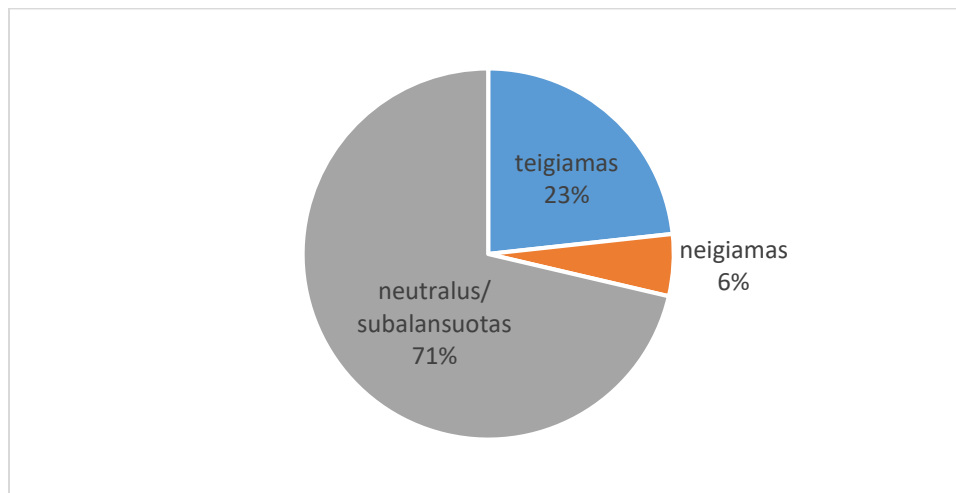
Kitoms temoms priskirtos temos, kuriomis pasirodė nedaug straipsnių – apie žmones, kurie arba yra lietuviškos kilmės (daug tokių naujienų, net 18 proc., publikuota JAV, vienas straipsnis Danijoje, bet jų visiškai nebuvo kitose šalyse), ar paminėta, kad yra lankęsi Lietuvoje. Čia taip pat priskirti pavieniai straipsniai mokslo ir technologijų temomis (pvz., lietuvių sukurtos technologijos, atliekami tyrimai); straipsniai apie visuomenės tendencijas (alkoholizmas, vaikų langeliai ir t. t.); straipsniai, skirti nelaimėms, nusikaltimams, kuriuose nedalyvauja Lietuva ar lietuviai, bet įvykiai yra kitaip susiję su Lietuva; ir kelioms kitoms smulkesnėms temoms.

Pastebėtina, kad praktiškai nebuvo naujienų, skirtų Lietuvos **vidaus politikai**, net artimesnėse Latvijoje ir Estijoje. Tai galėjo lemti ir tyrimo laikotarpis – 2018 m., kai Lietuvoje nevyko didesnių politinių įvykių, pvz. rinkimų ar politinių krizių; tikėtina, kad apie tokius įvykius bent kai kuriose šalyse būtų pranešama. Tačiau kartu galima teigti, kad tai atspindi nedidelį kitų šalių domėjimąsi nedidelės šalies, kokia yra Lietuva, vidaus įvykiais.

Lietuvos vertinimas naujienose

Tyrimo metu taip pat buvo analizuojama, koks Lietuvos vertinimas atsispindi naujienose. Rezultatai pateikti 5 pav. Didžiausioje dalyje naujienų (71 proc.) atsispindi neutralus Lietuvos vaizdas, apie ketvirtadalyje naujienų (23 proc.) – teigiamas, 6 proc. naujienų priskirta neigiamam Lietuvos vertinimui. Kaip minėta įvade, vertinimas nustatomas pagal pačios žinios palankumą Lietuvai ir pranešimo autoriaus ar jame cituojamų žmonių vertinimą. Analizuojant naujienas pastebėta, kad pranešimo autoriai ar cituojami žmonės dažniausiai laikosi neutralios pozicijos, todėl daugeliu atveju buvo sprendžiama pagal pačios naujienos palankumą ar nepalankumą Lietuvai.

5 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal teigiamą, neigiamą ar neutralų Lietuvos (lietuvių) vertinimą

Daugiausia teigiamų naujienų apie Lietuvą buvo JAE (34 proc.), jų taip pat buvo daug Japonijoje (28 proc.), o mažiausiai – Danijoje (15 proc.). Kitose šalyse teigiamų vertinimų skaičius buvo panašus (22-25 proc.). Didžiausia neigiamų vertinimų dalimi išsiskyrė JAV (12 proc.) ir Danija (9 proc.), kitose šalyse jų buvo mažiau.

Teigiamų naujienų pavyzdžiai: pateikiamoje statistikoje Lietuva pasirodo gerai ar geriau nei ta šalis, kurioje pasirodė naujiena; lietuviškų žmonių plėtra; apsiskeitimai delegacijomis, vizitais, kai teigiamai pasisakoma apie bendradarbiavimą; aiškiai išreiškiama pozicija užsienio politikoje (dažniausiai – Rusijos atžvilgiu); svarbesni sporto pasiekimai (tačiau prie teigiamų ar neigiamų naujienų nebuvo priskiriami eilinių rungtynių rezultatai); Lietuva prisideda bendradarbiaujant, pvz., gėsinant gaisrus Švedijoje, tiriant bylas; teigiamai atsiliepiama apie meno kūrėjos ar kultūros produktus (teatras, muzika, kinas ir kt.); teigiamai aprašoma Lietuva kaip turizmo objektas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Neigiamų naujienų pavyzdžiai: pateikiamoje statistikoje Lietuva pasirodo prastai ar prasčiau nei ta šalis, kurioje pasirodė naujiena (pvz., Lietuva kaip viena nepalankiausių šalių vegetarams, lietuviai iš Baltijos šalių daugiausia važiuoja apsipirkti į kaimynines šalis); slaptas CŽV kalėjimas Lietuvoje; lietuvių padaromi nusikaltimai ar lietuviškų įmonių įsitraukimas į nusikaltimų schemas; lietuvių dalyvavimas holokauste (tik JAV); žmogaus teisių situacijos Lietuvoje kritika (nėra įteisinsi homoseksualų santuokų).

Išvados

Koks Lietuvos įvaizdis ryškėja iš naujienų apie Lietuvą kiekvienoje iš analizuotų šalių, aptariama toliau pateikiamuose atskirų šalių analizei skirtuose poskyriuose ir jų apibendrinimuose. Apibendrinant čia pateiktus visų tirtų šalių duomenis bei atskirų šalių atvejus, pateikiamus toliau, matyti, kad kitų šalių naujienose dažniausiai atsispindi Lietuvos (lietuvių) veiksmai ir įvykiai, susiję su:

- užsienio politika – dalyvavimu tarptautinėse organizacijose, aiškiai išreiškiama pozicija įvairiais klausimais, siūlomomis iniciatyvomis, diplomatiniais santykiais tarp šalių (patenka tarp dažniausių temų visose tirtose šalyse);
- ekonominiais ryšiais tarp šalių – lietuviškų įmonių veikla tose šalyse, tų šalių įmonių veikla Lietuvoje, bendrais projektais (Estija, Latvija), ekonominių ir politinių ryšių mezgimo pastangomis (Kinija, JAE), dalyvavimu mugėse ir panašiuose renginiuose, Lietuvoje rengiamais tokio pobūdžio renginiais (Kinija, JAE);
- kultūriniais mainais – kultūros produktais, lietuvių atlikėjų ar menininkų renginiais tikslinėse šalyse, taip pat tų šalių kultūros atstovų pasirodymais Lietuvoje (dažnesnės temos Estijoje, Latvijoje, Kinijoje, Japonijoje);
- sportu – pasiekimais krepšinyje (ypač Estijoje, Latvijoje), kitose sporto šakose (pavieniai atvejai įvairiose šalyse), Lietuvoje organizuojamais sporto renginiais (JAE, Japonija, tačiau kitais metais rezultatai būtų kitokie, priklausomai nuo tuo metu organizuojamų renginių);
- ekonomikos ir visuomenės raida – gerais arba prastais statistiniais rodikliais (dažnesnės temos Estijoje, Latvijoje, kitur pavieniai paminėjimai);
- istoriniais ryšiais – Lietuvoje gyvenusiais svarbiais žmonėmis (Č. Sugihara Japonijos atveju) ar išėiviais iš Lietuvos (žydų kilmės asmenys JAV).

Žiniasklaidos apžvalgos rezultatai patvirtina kai kuriuos Lietuvos įvaizdžio ypatumus tikslinėse šalyse, atskleistus giluminių interviu ataskaitoje:

- Lietuvos sąsajas su nusikaltimais Danijoje;
- imigrantų svarbą Lietuvos žinomumui Danijoje (žiniasklaidoje minimi darbuotojai iš Lietuvos);
- lietuvių dalyvavimo holokauste temos aktualumą JAV;
- pastaruoju metu vykdomas ekonominių ir politinių ryšių mezgimo pastangas JAE;
- nemažą dėmesį Lietuvos kultūrai Kinijoje;
- kai kurių Lietuvos įmonių ir prekių ženklų žinomumą Latvijoje ir Estijoje;
- istorines sąsajas tarp Lietuvos ir Japonijos dėl Č. Sugiharos;
- mažą užsienio šalių domėjimąsi Lietuvos vidaus politika (visose šalyse).

3. Žiniasklaidos šaltinių atskirose tikslinėse šalyse analizė

Šalių atvejai pateikiami pagal ankstesnėje dalyje pateiktą per 2018 m. pasirodžiusių pranešimų apie Lietuvą tose šalyse skaičių, pradedant nuo didžiausio ir baigiant mažiausiu.

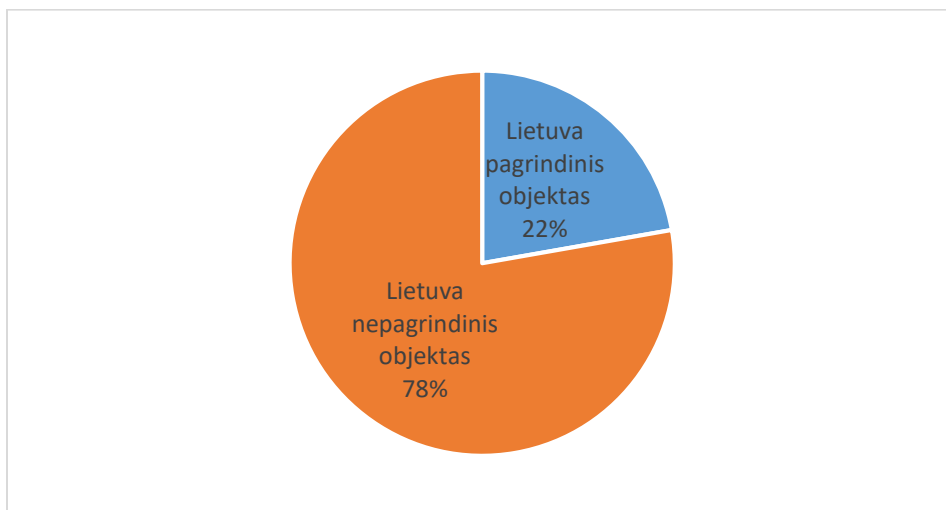
ESTIJA

Naujienų skaičius	Daug naujienų apie Lietuvą (770 per 4 mėn.)
Dažniausios temos	Ekonomika ir verslas; Užsienio politika
Išskirtinumas	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonominiai ryšiai: daug naujienų apie lietuvių įmones Estijoje ir estų įmones Lietuvoje • Šalių palyginimas: daug naujienų, kuriuose Estija įvairiais rodikliais lyginama su Lietuva (ir Latvija) • Dėmesys Lietuvos krepšiniui: daug naujienų, kuriomis sekami Lietuvos krepšinio įvykiai
Teigiamos naujienos	Ekonominis augimas, aktyvi užsienio politika, turtinga kultūros pasiūla
Neigiamos naujienos	Kai kurios ekonominės ir socialinės raidos problemos
Tirti portalai	www.delfi.ee , www.postimees.ee

Naujienų skaičius

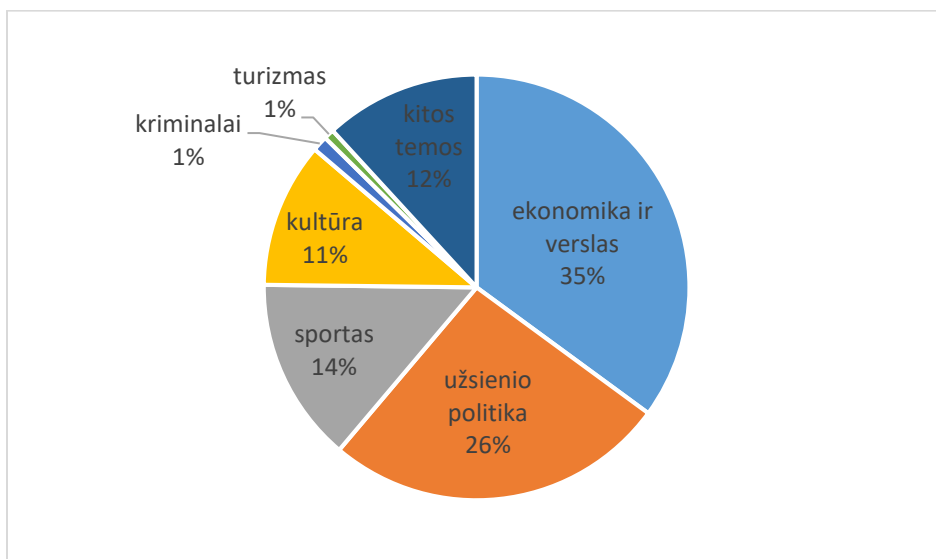
Per 2018 m. tirtuose Estijos laikraščiuose pasirodė daug naujienų, kuriose minima Lietuva – net 770 per 4 mėnesius. Greičiausiai, tokį didelį susidomėjimą lemia tai, kad šalis turi panašią istoriją, glaudžių ekonominių ryšių. Lietuva buvo pagrindinis objektas maždaug ketvirtadalyje naujienų (23 proc.), likusiose ji buvo tik paminėta (6 pav.).

6 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal pagrindinį objektą tirtuose Estijos portaluose

Lietuvos pristatymo kontekstas (naujienų temos)

Daugiausia naujienų, kuriose paminėta ar aprašoma Lietuva, skirta ekonomikos ir verslo temai, taip pat daug rašyta apie užsienio politiką, šiek tiek mažiau apie sportą ir kultūrą, tik po vieną proc. naujienų priskirtos kriminalų ir turizmo temai, likusios – kitoms temoms (7 pav.).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

7 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal tematiką tirtuose Estijos portaluose

Ekonomikos ir verslo temos naujienose (35 proc., arba 269 str.) labiausiai atsiskleidžia Lietuvos ir Estijos ryšiai per įmonių veiklą – Lietuvos įmonių veiksmas ar su jomis susiję įvykiai Estijoje, Estijos įmonių veiksmas ar situacija Lietuvoje, planuojamos investicijos ir pan. Pvz., viešuosiuose pirkimuose Estijoje dalyvauja „Lietuvos energijos“ grupė, Estijoje pradedamas pardavinėti „Neptūno“ mineralinis vanduo, prekybos tinklo „Maxima“ savininkas nori statyti viešbutį Taline (bet negauna leidimo), prekybos tinklo „Maxima“ savininkai perka „Bauhof“, Lietuvoje atsidaro estų „MyFitness“ pirmasis sporto klubas. Viena iš šios srities temų yra bendri Baltijos šalių projektai – 2018 m. rašyta apie „Rail Baltica“ projekto finansavimą, Suomijos prisijungimą prie šio projekto. Nemažą ekonomikos temos straipsnių dalį sudaro straipsniai, pateikiantys įvairią ekonominę ir vartojimo statistiką, paminint Estiją, Lietuvą, dažnai ir Latviją: perkamų saldumynų kiekiai, išlaidos maistui, gėrimams, Baltijos šalių šalies gyventojų apsipirkimas užsienyje ir t. t. Pastebėtas kai kurių straipsnių bruožas – lyginimasis su Lietuva, pvz., straipsnio, kuriame aptariama vartojimo išlaidų statistika Europoje, antraštėje klausiant, „Ar gyvenimo standartas Estijoje yra žemesnis nei Lietuvoje?“ (taip pat žr. 8 pav.). Nemažai straipsnių, kuriuose lyginamos Lietuvos, Estijos ir Latvijos kainos – pieno, kuro, bulvių, mėsos, nekilnojamojo turto, ir t. t.

8 pav. Naujienos, kurioje minima Lietuva, pavyzdys Estijos portale www.delfi.ee (originalas ir vertimas)

Užsienio politikos temoje (iš viso 26 proc., arba 201 str.) NATO skirta 4 proc., ES – 1 proc. Daugiausiai rašoma apie Baltijos šalių bendradarbiavimą (premjerų, ministrų ar kitų valdžios atstovų susitikimai, bendros laiko zonos klausimas, trijų Baltijos šalių šimtmečių minėjimai) arba su Rusija susijusius įvykius (JT migracijos paktas, Interpolo vadovo rinkimai, Georgijaus juostelė, Rusijos orlaiviai netoli Baltijos jūros, šnipų, įtariamų veikiant Rusijos naudai, sulaikymas, ir kt.). Dalis straipsnių skirta ES naujienoms (ūkininkų protestai ir ES biudžeto klausimai) ir NATO klausimams (pratybos, oro erdvės apsauga, susitarimai).

Sporto kontekste (14 proc., arba 108 str.) ypač daug dėmesio skiriama Lietuvos krepšinio situacijai, nes naujienos dažniausiai nėra susijusios su estų krepšinininkų ar komandų dalyvavimu. Naujienose aprašomi varžybų rezultatai (Eurolygos ir net svarbesnių LKL rungtynių) ir su komandomis susiję įvykiai, atskirų

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

socialinių
inovacijų
institutas

žaidėjų pasiekimai. Šiek tiek mažiau rašoma apie futbolą bei kitas sporto šakas, kurių varžybose ir čempionatuose dalyvauja lietuviai.

Iš **kultūros** temos naujienų (11 proc., arba 85 str.) atsiskleidžia gana glaudūs Estijos ir Lietuvos kultūriniai ryšiai. Lietuva ar lietuviai dažniausiai minimi kaip Estijoje vykstančių renginių dalyviai, pvz., Žiemos nakties festivalio, įvairių muzikos festivalių, Pasaulio dienos, Dainų šventės, vyksta pavieniai lietuvių spektakliai ar koncertai. Kai kurie straipsniai skirti lietuviškiems kultūros „produktams“, pvz., festivaliuose rodytam filmui „Tarp pilkų debesų“. Išskirtinos naujienos, skirtos dramaturgo Mariaus Ivaškevičiaus išrinkimu „Vaba Lava“ teatro programų kuratoriumi. Taip pat rašyta apie Euroviziją, paminint joje dalyvavusią Lietuvos atstovę.

Kriminalų temos straipsnių palyginti labai nedaug (9). Juose aprašomi keli lietuvių asmenų padaryti nusikaltimai (automobilio vagystė, įtariama žmogžudystė), incidentas lietuviškoje įmonėje („Maxima“ parduodamuose bananuose rasta kokaino), „Danske bank“ pinigų plovimo skandale paminėtas Lietuvos filialas, keli kiti pavieniai įvykiai. **Turizmo** tema taip pat publikuota labai nedaug straipsnių (6), trys iš jų skirti Kalėdų eglutėms ir kalėdinėms mugėms įvairiuose miestuose apžvelgti, kiti – pavieniai Lietuvos paminėjimai. Tarp jų nėra nė vieno straipsnio, kuriame būtų išsamiai aprašomas koks nors Lietuvos turizmo objektas ar turizmo Lietuvoje galimybės.

Kitų temų naujienas galima priskirti visuomenės klausimams (alkoholio vartojimas Lietuvoje, moterų ir vyrų vairavimo skirtumai, anglų kalbos mokėjimas), kriminalams, kai Lietuva ar lietuviai nedalyvauja vykdant nusikaltimus (pvz., Estijoje nukentėję lietuviai arba estų Lietuvoje padaryti nusikaltimai), žmonių gyvenimo istorijoms (paprastai paminėta kokia nors atsitiktinė sąsaja su Lietuva), po vieną ar porą straipsnių skirta technologijoms ir mokslui, švietimui (išsilavinimo pripažinimas), bei kitoms temoms.

Naujienos, kuriose Lietuva yra pagrindinis objektas

Estijoje, lyginant su kitomis šalimis, taip pat sąlyginai didesnė dalis naujienų, kuriose Lietuva ar lietuviai yra pagrindinis objektas (22 proc.). Daugiausia tokių naujienų yra susijusios su sportu, ypač krepšiniu, kai aprašomi Lietuvos komandų ar lietuvių žaidėjų rungtynių rezultatai bei kiti sporto įvykiai. Taip pat daug naujienų iš ekonomikos ir verslo srities – dažniausiai jos yra susijusios su lietuvių valdomų įmonių veikla Estijoje bei estų įmonių veikla Lietuvoje; taip pat yra pranešama apie rinkos situaciją Lietuvoje (pvz., kad atėjus „Lidl“ sumažėjo „Maxima“ pelnas, apžvelgiamas naujų automobilių pirkimas Lietuvoje). Šiai temai taip pat priklauso straipsniai, kuriuose lyginama įvairi Estijos ir Lietuvos statistika, akcentuojant palyginimą su Lietuva, pvz., mokesčių („Lauri Leppik: Social Tax Changes - We Talk, Lithuanians Do It!“), pragyvenimo lygmens („Is the living standard of Estonian people still poorer than Lithuanians?“) ar apsipirkimo užsienyje („Survey: Half of the inhabitants of the Baltic States are shopping around the border. Lithuanians spend most of their time abroad“).

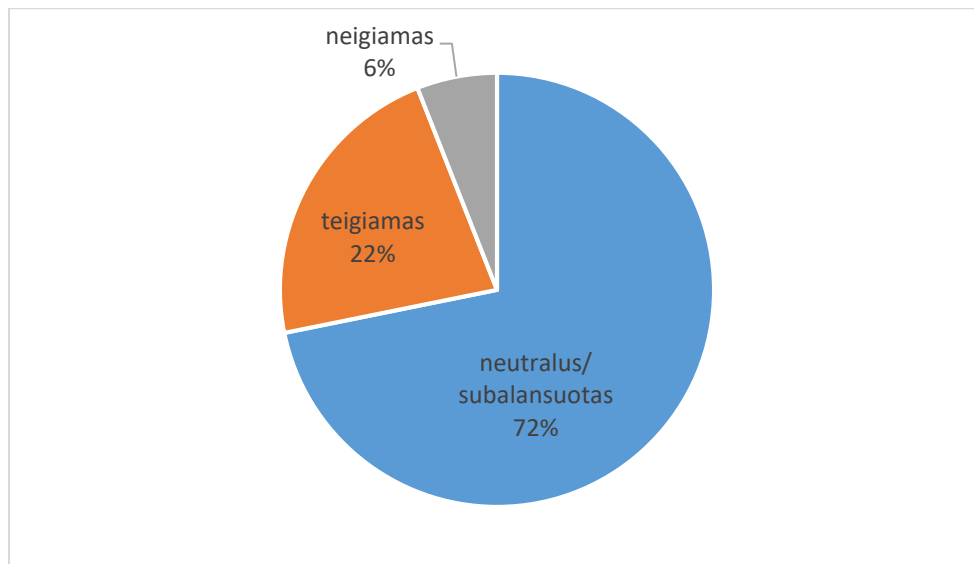
Nemažai naujienų skirta įvairiems užsienio politikos įvykiams, Lietuvos prezidentės pareiškimams, tačiau čia negalima išskirti dominuojančių naujienų. Galiausiai, dalis straipsnių patenka į įvairias kitas temas –

pvz., čia atkreipiamas dėmesys į įdomesnius įvykius kaip socialinė Lietuvos „Ikea“ parduotuvėje vykdyta akcija, visuomenės problemas kaip lauko tualetų situacija Lietuvoje (atkreipusi užsienio žiniasklaidos dėmesį dėl gresiančių baudų iš Briuselio). Kelios naujienos skirtos lietuvių padarytiems nusikaltimams.

Lietuvos vertinimas naujienose

Teigiamas Lietuvos įvaizdis atsiskleidžia iš 22 proc. analizuotų straipsnių, neigiamas – iš 6 proc. straipsnių, o likusi didžioji straipsnių dalis yra neutralūs / subalansuoti (9 pav.).

Teigiamas Lietuvos vertinimas sudaro 22 proc. visų analizuotų straipsnių. Daug tokių naujienų yra apie Lietuvos įmonių plėtrą Estijoje ar kitose šalyse, teigiamiems straipsniams taip pat priskirti tie, kuriuose pateikiama Lietuvai palanki statistika. Teigiamos naujienos taip pat susijusios su sporto pasiekimais, kultūros mainais, užsienio politika (Lietuvos iniciatyvomis tarptautinėje arenoje) ir kt.

9 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal teigiamą, neigiamą ar neutralų Lietuvos (lietuvių) vertinimą tirtuose Estijos portaluose

Tarp naujienų, priskirtų **neigiamam** Lietuvos vertinimui (46 str.), yra straipsniai apie Lietuvoje veikusį slaptą CŽV kalėjimą, lietuvių padarytus nusikaltimus, Lietuvai nepalankią statistiką (pvz., mažesni nei Estijoje gydytojų atlyginimai, lietuviai daugiausia apsiperka užsienio šalyse ir perka daugiausia kasdieninių produktų), lauko tualetų situaciją Lietuvoje, mokytojų streikus, problemas su šalies vadovus gabenančiais lėktuvais, ir kt.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Apibendrinimas

Estijos žiniasklaidoje Lietuva atsiskleidžia kaip glaudžių ekonominių ryšių su Estija turinti šalis – aprašoma Lietuvos įmonių veikla Estijoje, estų įmonių veikla Lietuvoje, vykdomi bendri projektai („Rail Baltica“), tariamasi dėl laiko zonos. Kai kurių Lietuvos prekių ženklų žinomumas Estijoje (ypač prekybos tinklo „Maxima“) buvo minėtas ir anksčiau atliktuose pagilintuose interviu. Lietuva taip pat yra šalis, su kuria mėgstama lygintis, kuri iš jų gyvena geriau (tačiau lyginamasi ir su Latvija). Iš žiniasklaidos atrodo, kad Estijoje atidžiai sekamas Lietuvos krepšinis, matyti gana intensyvūs kultūros mainai (gastrolės, koncertai ir pan.), tačiau beveik nėra informacijos apie turizmą Lietuvoje.

Daugumoje naujienų atsiskleidžia neutralus ar teigiamas Lietuvos vertinimas. Iš teigiamų naujienų Lietuva atsiskleidžia kaip ekonomiškai auganti šalis, aktyvi tarptautinės politikos dalyvė, turinti ką pasiūlyti kultūros srityje šalis. Neigiamų naujienų labai nedaug, jose atsiskleidžia kai kurios pavienės Lietuvos ekonomikos, politikos ar visuomenės problemos.

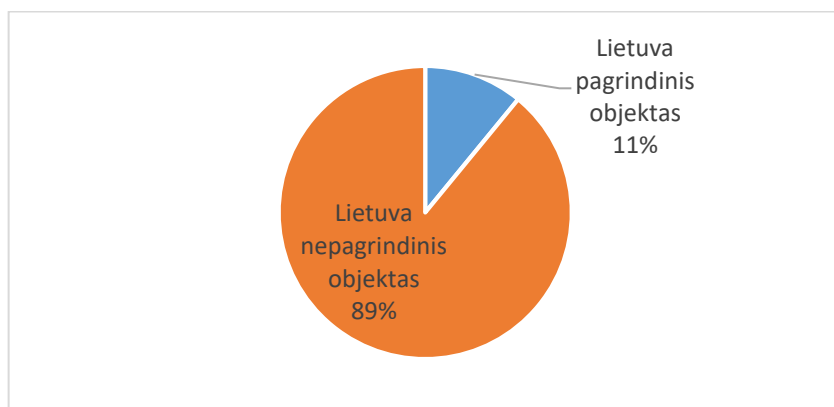
LATVIJA

Naujienų skaičius	Daug naujienų apie Lietuvą (530 per 4 mėn.)
Dažniausios temos	Ekonomika ir verslas; Sportas; Kultūra; Užsienio politika
Išskirtinumas	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonominiai ryšiai: daug naujienų apie lietuvių įmones Latvijoje ir latvių įmones Lietuvoje • Šalių palyginimas: daug naujienų, kuriuose Latvija įvairiais rodikliais lyginama su Lietuva (ir Estija) • Dėmesys Lietuvos krepšiniui: daug naujienų, kuriomis sekami Lietuvos krepšinio įvykiai • Palyginti didesnis dėmesys turizmui: naujienos apie turizmo objektus ir galimybes Lietuvoje
Teigiamos naujienos	Ekonominis augimas, aktyvi užsienio politika, turtinga kultūros pasiūla, turizmo pasiūla
Neigiamos naujienos	Kai kurios ekonominės ir socialinės raidos problemos
Tirti portalai	www.diena.lv , www.delfi.lv

Naujienų skaičius

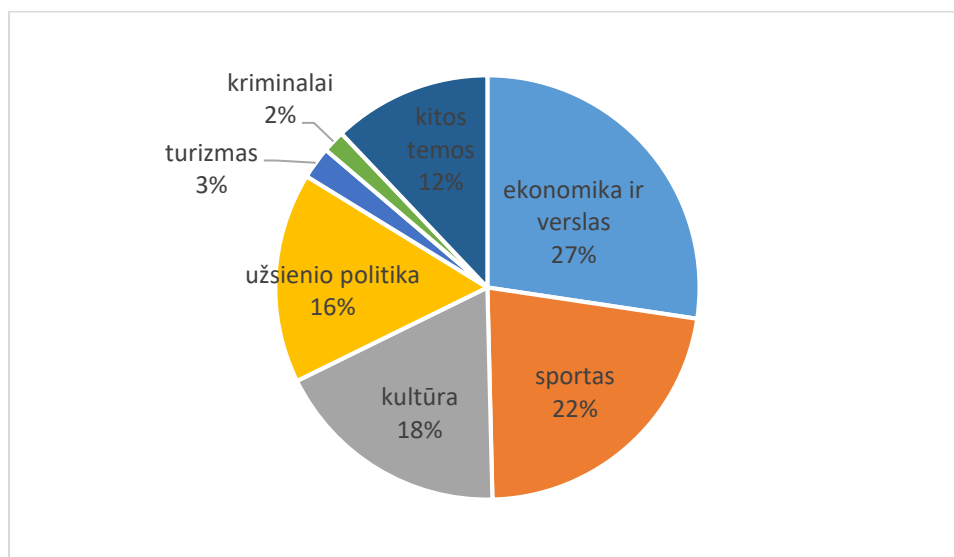
Per keturis 2018 m. mėnesius tirtuose Latvijos portaluose Lietuva buvo paminėta 530 naujienų. Didelį paminėjimų skaičių greičiausiai lemia šalies artumas, bendra istorinė praeitis bei glaudūs ekonominiai ryšiai. Lietuva buvo pagrindinis naujienos objektas 11 proc. straipsnių, likusiuose ji buvo tik minima (10 pav.).

10 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal pagrindinį objektą tirtuose Latvijos portaluose

Lietuvos pristatymo kontekstas (naujienu temos)

Analizuojant temines sritis, kuriose paminėta ar aprašoma Lietuva, didžiausią dalį užima ekonomikos ir verslo naujienos, taip pat daug dėmesio skiriama sportui, kultūrai ir užsienio naujienoms, labai nedidelę dalį sudaro turizmo naujienos ir kriminalai, o likusioji straipsnių dalis buvo priskirta kitoms temoms (11 pav.).

11 pav. Naujienu pasiskirstymas pagal tematiką tirtuose Latvijos portaluose

Tirtuose Latvijos portaluose 2018 m. daugiausia publikuota naujienu iš **ekonomikos ir verslo** temos (28 proc., arba 145 str.). Didelę jų dalį sudaro įvairi statistika ir Latvijos ekonomikos situacijos apžvalgos, kuriose palyginimui pateikiama ir Lietuvos (bei paprastai ir Estijos) statistika; lyginant su Latvijos, kartais Lietuvos statistika geresnė, kartais prastesnė. Pvz., kaulienos ir kitų kainų palyginimas ES šalyse, tarp jų ir Lietuvoje, jūrų uostų pervežimo apimtys statistika, biudžeto balansas, ekonominio augimo statistika. Didelėje straipsnių dalyje taip pat atsispindi šalių ekonominiai ryšiai per įmonių veiklą – dažnai paminimos įmonės, kurios turi padalinius ir Lietuvoje, Latvijoje investavusios lietuvių įmonės ir atvirkščiai, lietuvių įmonių dalyvavimas viešuosiuose pirkimuose Latvijoje. Taip pat yra straipsnių apie bendrą Baltijos šalių projektą „Rail Baltica“, pranešimų apie svarbesnius Lietuvos ekonomikos įvykius (pvz., paminėtas „Barclays“ išėjimas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

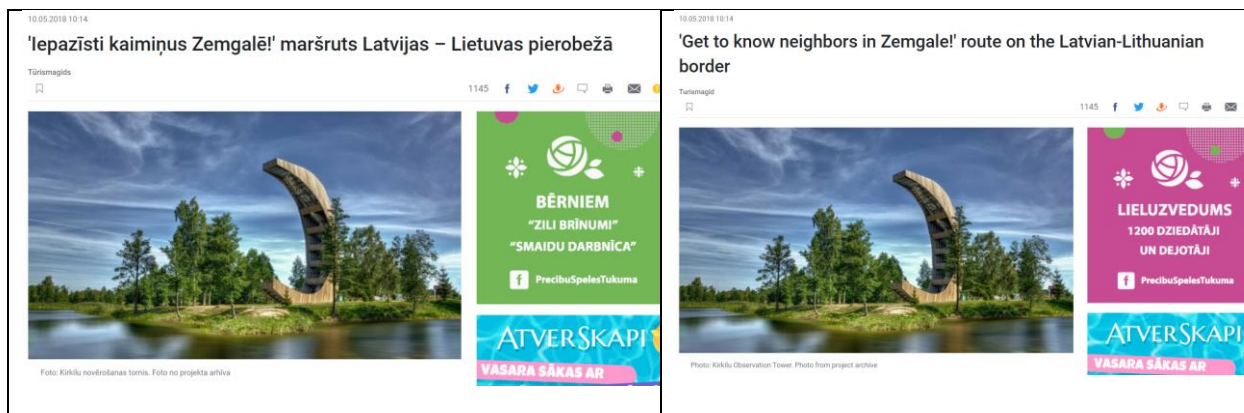
Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Sporto temoje (22 proc., arba 118 str.) dominuoja krepšinio naujienos. Daugelyje straipsnio tiesiog minimi Lietuvos komandų ar rinktinės rezultatai, tačiau yra ir atskirų straipsnių, kuriuose, pvz., pranešama apie Jono Valančiūno traumą, Šarūno Jasikevičiaus pratęstą sutartį su Kauno „Žalgiriu“, Domanto Sabonio dvigubą dublį ir kitus lietuvių krepšinio įvykius. Išskirtinas atskiras apžvalginis straipsnis apie Lietuvos dailiojo čiuožimo žvaigždės Povilą Vanagą ir Margaritą Drobiazko. Kitos sporto šakos, kuriose minima Lietuva, paprastai paminint lietuvių sportininkų ar komandų rezultatus – futbolas, ledo ritulys, paplūdimio tinklinis, lauko tenisas, automobilių ralis, beisbolas ir kt.

Taip pat nemažai dėmesio Latvijos portaluose sulaukė Lietuvos **kultūra** (18 proc., arba 96 str.). Šioje temoje daugiausiai aprašomi Latvijoje vykstantys renginiai ir festivaliai, kuriuose dalyvauja lietuviai atlikėjai ar autoriai, lietuviai prisideda kaip bendraautoriai (pvz., filmas „Olegas“) ar organizatoriai, dalyvauja vertinimo komisijoje. Lietuva taip pat dažnai paminima tarp šalių, kuriuose pasirodys latvių atlikėjai ar rodomi latvių kūriniai. Tarp straipsnių, kuriuose lietuvių kultūrai skiriama daugiau dėmesio – apie Kristinos Sabaliauskaitės apsilankymą Latvijoje, Vilniuje vykusį atsiseikinimą su režisieriumi Eimantu Nekrošiumi, Tomo Venclovos planus grįžti gyventi į Lietuvą, meno centro atidarymą ant Tauro kalno.

Užsienio politikos temoje (iš viso 16 proc., arba 85 str., ES skirta 2 proc., NATO – 1 proc.) atsispindi bendradarbiavimas tarp Baltijos šalių. Dalis naujienų skirta susitikimams ir susitarimams, pvz., dėl bendros laiko zonos, gynybos biudžeto didinimo, Baltijos šalių 100-ųjų metinių minėjimas ir su tuo susiję abipusiai sveikinimai ir vizitai. Taip pat sekama Lietuvos užsienio politika – rašoma apie paramą Ukrainai, JT deklaracijos dėl pabėgėlių pasirašymą, Interpolo vadovo rinkimus, kuriuose Lietuva paprieštaravo Rusijos atstovo kandidatūrai, Lietuvos įstojimą į EBPO, LR prezidentės Dalios Grybauskaitės pasisakymus „Brexit“ klausimu, ir kt. įvykius. ES kontekste rašyta apie ES politiką pabėgėlių klausimu (minint Lietuvos poziciją ar veiksmus), kibernetinio saugumo greitojo reagavimo pajėgų įsteigimą (Lietuvos siūlymu), ES finansinę paramą šalims narėms (palyginama ir su Lietuvos gaunama parama), ūkininkų protestus Briuselyje bei kelis kitus pavienius klausimus. Keliuose straipsniuose, priskirtuose NATO potemei, daugiausia kalbama apie Baltijos šalių oro erdvės apsaugą ir NATO šalių pajėgų dislokavimą Lietuvoje.

Latvijos žiniasklaidoje sąlyginai daugiau naujienų, lyginant su kitomis šalimis, buvo skirta **turizmui** Lietuvoje (2 proc., arba 13 straipsnių). Straipsniuose apžvelgiami vasaros renginiai Lietuvoje, pateikiama statistika apie tarp latvių populiariausias turizmo šalis (pirmauja Lietuva), pasakojama apie Kauną, Šiaulius, Trakus, kinų žibintų šou Pakruojo dvare (paminima, kad jis yra netoli Lietuvos ir Latvijos sienos), aptariamas bendradarbiavimas turizmo srityje (bendras Latvijos ir Lietuvos turizmo maršrutas; vykdamas ES remiamą projektą iš lietuvių perimama ekologinio vandens turizmo patirtis) (taip pat žr. 12 pav.).

12 pav. Naujienos, kurioje minima Lietuva, pavyzdys Latvijos portale www.delfi.lv (originalas ir vertimas)

Kriminalų temoje (2 proc., arba 9 straipsniai) pranešama apie Lietuvoje formuojamas nelegalias tabako įmones, nelegalų Lenkijos piliečių įdarbinimą Lietuvoje, siekiant gauti nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas, korupciją Lietuvos Nacionaliniame kraujo centre, bei kelis kitus nusikaltimus, kuriuose dalyvavo Lietuvos piliečiai.

Tarp **kitoms temoms** priskirtų naujienų (12 proc., arba 64 str.) yra straipsnių, skirtų istorijos klausimams (aptariama Latvijos istorija, paminint Lietuvą, o Lietuvos istorijai skirti keli straipsniai, susiję su holokausto istorija Lietuvoje ir apie tai kuriamu dokumentiniu filmu, taip pat aprašyta lietuvių organizuojama „Misija Sibiras“), kriminalinėmis ir nelaimių temomis, turinčiomis atsitiktinę sąsają su Lietuva, transporto temai (metų automobilio rinkimai ir kitos naujienos apie automobilius, paminint faktus iš panašių renginių Lietuvoje), ir kai kurios kitos pavienės temos.

Naujienos, kuriose Lietuva yra pagrindinis objektas

Lietuva yra pagrindinis naujienos objektas 11 proc. straipsnių – tai yra panašus skaičius kaip ir kai kuriose tolimose šalyse, ir net perpus mažiau negu Estijoje. Kita vertus, šie straipsniai dažniausiai nėra susiję su pačia Latvija, Latvijos ir Lietuvos santykiais ar Latvijos įmonėmis, juose rašoma apie situaciją Lietuvoje, o tai reiškia, kad Latvijos žiniasklaidoje yra domimasi Lietuva tiesiog kaip (kaimynine) šalimi. Straipsniai gana tolygiai pasiskirsto po įvairias anksčiau aptartas temines sritis, tarp jų nėra vienos dominuojančios temos. Tai straipsniai apie Lietuvos veiksmus tarptautinėje arenoje, prezidentės Dalios Grybauskaitės pasisakymus, paminėtas pradėtas naudoti Sakartvelo pavadinimas vietoj Gruzijos; taip pat straipsniai apie svarbesnius su Lietuvos įmonėmis susijusius įvykius, minėti straipsniai apie nelegalias Lietuvos įmonių veiklas (fiktyvus lenkų darbuotojų įdarbinimas, nelegalios tabako įmonės, korupcija Nacionaliniame kraujo centre), pranešimai apie kultūros veikėjų vizitus Latvijoje ir įdomesnius Lietuvos kultūros įvykius, sporto srities naujienos apie Lietuvos komandas ir sportininkus (dažniausiai krepšinio), minėti straipsniai apie

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

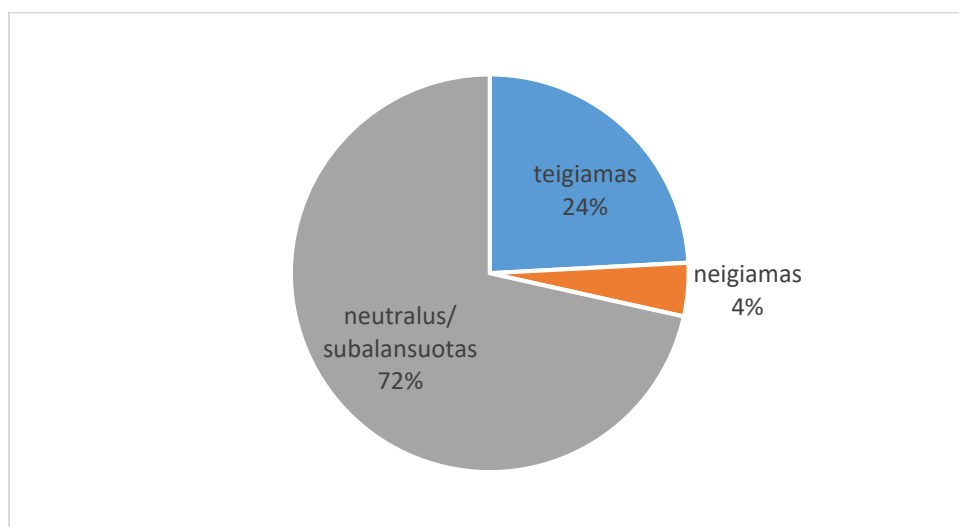
socialinių
inovacijų
institutas

lankytinas Lietuvos vietas.

Lietuvos vertinimas naujienose

Teigiamas Lietuvos įvaizdis atsiskleidžia iš 24 proc. analizuotų straipsnių, neigiamas – tik iš 4 proc. straipsnių, o likusi didžioji straipsnių dalis yra neutralūs / subalansuoti (13 pav.).

13 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal teigiamą, neigiamą ar neutralų Lietuvos (lietuvių) vertinimą tirtuose Latvijos portaluose

Teigiamos naujienos susijusios su Lietuvos iniciatyvomis ir pripažinimu tarptautinėje arenoje (parama Ukrainai, siūlymas steigti ES kibernetinio saugumo greitojo reagavimo pajėgas, bendradarbiavimo su Lenkija plėtimas gynybos srityje ir kt.), svarbiais D. Grybauskaitės vizitais (atidarė prekybos ir investicijų forumą pirmojoje Šanchajaus Kinijos importo parodoje), ekonomikos plėtra (pvz., Lietuva rengiasi importuoti suskystintas dujas iš JAV), kultūra (įdomūs kultūriniai renginiai Lietuvoje, teigiamai pristatomi kūrėjai), sportininkų pasiekimais, patraukliais turizmo objektais.

Neigiamas Lietuvos įvaizdis (23 str.) atspindi naujienose apie neigiamas ekonomines tendencijas ir ženklus („Barclays“ išėjimas, sumažėjęs ekonomikos augimas, mažesnis negu Latvijoje vidutinis darbo užmokestis, dar didesnis negu Latvijoje socialinės nelygybės indeksas ir pan.), kai kuriuos Lietuvos politikų veiksmus (aprašyti Rolando Pakso pareiškimai apie susitikimus su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu), minėtą Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą dėl slapto CŽV kalėjimo Lietuvoje, minėtus nelegalius

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Lietuvos įmonių veiksmus ir Lietuvos piliečių padarytus nusikaltimus.

Apibendrinimas

Latvijos portaluose skelbiamose naujienose, kuriose minima ar aprašoma Lietuva, sunku išskirti dominuojančias temas ar įvykius. Naujienose Lietuva atsiskleidžia kaip gana glaudžius ekonominius santykius su Latvija turinti šalis – pranešama apie lietuvių įmones Latvijoje, latvių įmones Lietuvoje, lyginamasi su Lietuva (dažnai ir Estija) pagal įvairius ekonominius ir socialinės plėtros rodiklius, pranešama apie vykdomus bendrus projektus. Naujienų apie įmones gausa patvirtina ir pagilintuose interviu minėtą kai kurių Lietuvos prekių ženklų žinomumą Latvijoje. Iš naujienų taip pat atsiskleidžia glaudūs kultūriniai ryšiai – lietuvių kūrėjai dalyvauja Latvijoje vykstančiuose kultūros renginiuose, pranešama ir apie svarbesnius ar įdomesnius Lietuvos kultūrinius įvykius. Latvijoje sekamas Lietuvos sportas, ypač krepšinis. Užsienio politikos srityje Lietuva pasirodo kaip aktyvi tarptautinės politikos dalyvė, rodanti įvairias iniciatyvas (santykių su Rusija atžvilgiu), neretai paminimi LR prezidentės D. Grybauskaitės pasisakymai. Taip pat Lietuva yra latvių turistus dominanti šalis, nes Latvijos portaluose pasirodo palyginti su kitomis šalimis daugiau pranešimų apie turizmo galimybes Lietuvoje.

Iš naujienų daugiausia ryškėja neutralus ar teigiamas Lietuvos įvaizdis. Iš teigiamų naujienų Lietuva atsiskleidžia kaip aktyvi tarptautinės politikos dalyvė, ypač Rusijos klausimu, kultūriniu ir turistiniu atžvilgiu įdomi šalis. Neigiamų vertinimų nedaug, iš jų matyti kai kurios ekonominės plėtros bei kitos pavienės problemos.

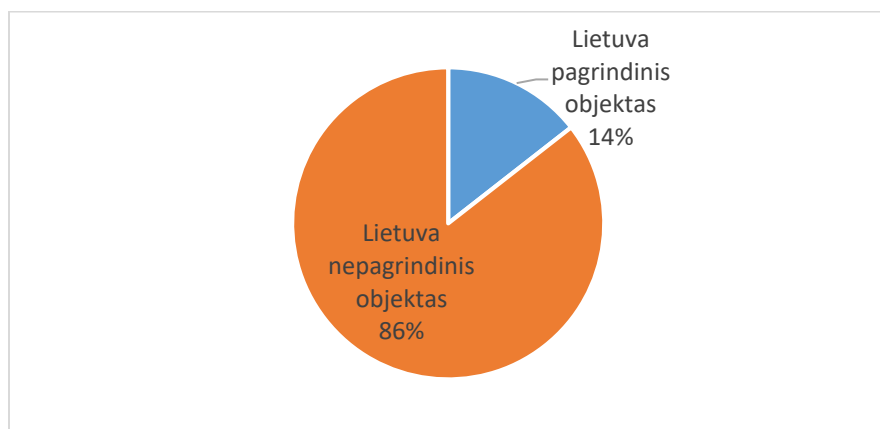
KINIJA

Naujienų skaičius	Kaip tolimai šaliai palyginti daug naujienų apie Lietuvą (256)
Dažniausios temos	Ekonomika ir verslas; Kultūra; Užsienio politika
Išskirtinumas	Ekonominių ryšių mezgimas: daug naujienų apie ekonominių ryšių tarp šalių mezgimą, dalyvavimą parodose ir kituose renginiuose
Teigiamos naujienos	Turtinga kultūros pasiūla, ekonominiai ryšiai su Kinija
Neigiamos naujienos	Beveik nėra
Tirti portalai	www.peopledaily.com.cn, www.jfdaily.com

Naujienų skaičius

Dviejuose tirtuose Kinijos naujienų portaluose per 2018 m. suskaičiuoti 256 straipsniai, kuriuose minima arba plačiau aprašoma Lietuva ar lietuviai. Tai yra nemažai, palyginti su kitomis į tyrimą įtrauktomis tolimomis šalimis. Greičiausiai tai reikia aiškinti ne ypatingu Kinijos dėmesiu būtent Lietuvai, bet Kinijos siekiu užmegzti bendradarbiavimą su daugeliu ES šalių. Prie didesnio naujienų skaičiaus prisideda ir Lietuvoje veikiantis Kinijos naujienų agentūros padalinys (naujienų agentūra turi 180 padalinių užsienio šalyse)². Interpretuojant duomenis atkreiptinas dėmesys, kad Kinijoje veikianti žiniasklaida (taip pat ir į tyrimą įtraukti portalai) yra valstybinė, atspindinti oficialią valdžios poziciją, o straipsnių rašymo stilius išlaikomas pozityvus ir entuziastingas rašant daugeliu temų. 14 proc. straipsnių Lietuva yra pagrindinis naujienos objektas, likusiuose – tik minima (14 pav.).

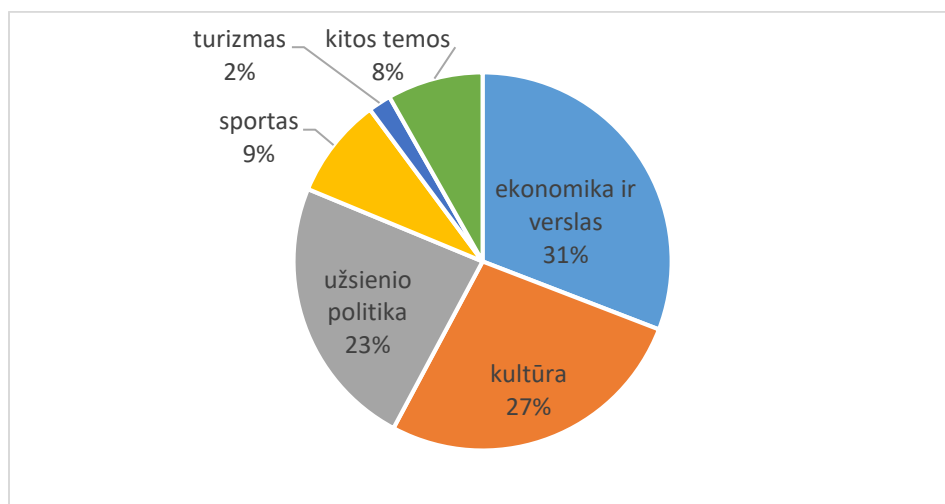

14 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal pagrindinį objektą tirtuose Kinijos portaluose

² <https://www.hamburg-summit.com/en/partner/xinhua-news-agency.html?tmpl=component>

Lietuvos pristatymo kontekstas (naujienų temos)

Analizuojant Lietuvos pristatymo kontekstą Kinijos žiniasklaidoje, matyti, kad 2018 m. buvo skiriama beveik vienodai dėmesio Lietuvos ekonomikai ir verslui, kultūrai, užsienio politikai (ar šių sričių Lietuvos ryšiams su Kinija) (15 pav.).

15 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal tematiką tirtuose Kinijos portaluose

Ekonomikos ir verslo temoje (31 proc., arba 75 str.) atsispindi Kinijos ir Lietuvos noras plėsti abipusio ir daugiašalio ekonominio bendradarbiavimo galimybes, mat didžioji straipsnių, susijusių su ekonomikos ir verslo politika, dalis apima Lietuvos ir Kinijos politikų lyderių pasisakymus apie abipusės ir daugiašalės ekonominės bendrystės poreikį ir naudą. Be to, Lietuva ar lietuviški produktai dažnai minimi Kinijoje rengiamų tarptautinių parodų (importo, skaitmeninių technologijų, sporto, aviacijos), kurių tikslas – vystyti prekybą globaliu mastu, kontekste. Lietuva taip pat minima straipsniuose, aptariančiuose Kinijos eksportą kaip kuniškas prekes importuojanti arba tranzitinė šalis, statistiką pagal įvairius ekonominius rodiklius, bei kitas pavienes temas. Poroje straipsnių trumpai paminima, jog Lietuva yra viena šalių, eksportuojančių gintarą.

Kultūros naujienose (27 proc., arba 70 str.) taip pat atsiskleidžia Lietuvos ir Kinijos kultūriniai mainai. Lietuva minima ar aprašoma kaip įvairaus pobūdžio tarptautinių (teatro, kino, dailės, šokio) festivalių, tarptautinių parodų (vaikiškų knygų, kultūros pristatymo, mados) ir konferencijų dalyvė, giriamas jos kultūrinis potencialas. Straipsniuose daugiausiai pagyrų sulaukė Kinijos scenoje pasirodymus pristatę žymūs Lietuvos režisieriai (R. Tuminas, O Koršunovas, V. Žukas, R. Kudzmanaitė), Lietuvos kamerinio

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programą

orkestro pasirodymai, paminėtas festivalyje rodytas remiantis „didžiojo“ lietuvių menininko M. K. Čiurlionio kūryba pastatytas virtualios realybės filmas „Angelų takais“) bei lietuvių ir rusų režisuotas filmas „Charmsas“, lietuvių spektakliai „Hamletas“, „Žuvėdra“) bei meistriškumu pasižymintys lietuvių šokėjai. Kita vertus, galima išskirti keletą naujienų, kuriose buvo aprašomi ne tik Kinijoje, bet ir Lietuvoje vykę renginiai, pvz., Vilniaus muzikos festivalis, kuris apibūdintas kaip puiki tarptautinio bendradarbiavimo platforma menų srityje; Lietuvos ir Kinijos studentų vakaronė, minint kinų Naujuosius metus; parodos „Gintaro kelias“ atidarymas, Vilniaus Kaziuko mugė bei Kalėdinės eglutės Vilniuje įžiebimas (taip pat žr. 16 pav.).

16 pav. Naujienos, kuriose minima Lietuva, pavyzdys Kinijos portale www.jfdaily.com (originalas ir vertimas) (rašoma apie Rimo Tumino spektaklius)

Užsienio politikos kontekste (iš viso 24 proc., arba 60 str., 6 proc. skirta NATO) dominavo pora temų: Kinijos ir Lietuvos bei kitų šalių bendradarbiavimas (Kinijos ir Baltijos šalių lyderių susitikimai, apsisveitimai delegacijomis) ir Lietuvos paminėjimai naujienose, susijusiose su konfliktiškais ES ir JAV santykiais su Rusija (diplomatų išsiuntimas reaguojant į Skripalių apnuodijimo atvejį, Interpolo rinkimai, kurių metu Lietuva priešinosi Rusijos atstovo išrinkimui į organizacijos vadovo postą, Rusijos ir Ukrainos karių konfliktas Azovo jūroje, minint Ukrainos prašymą Lietuvos atstovų skirti didesnę ekonominę pagalbą Ukrainos saugumo sričiai stiprinti bei LR URM ministro Linkevičiaus pasisakymą, ir kt.). Iš kitų temų, kelios naujienos buvo skirtos vizų režimo pasikeitimams. Daugumoje straipsnių apie NATO Lietuva buvo minima kaip viena iš NATO šalių, įsitraukusi į karines pratybas, arba kaip viena iš Baltijos šalių, besibaiminančių Rusijos agresijos.

Sporto srityje (9 proc., arba 22 str.) Lietuva paprastai minima kaip viena iš varžybose ar kituose renginiuose dalyvavusių ar dalyvausiančių šalių. Kiek daugiau dėmesio naujienose skiriama krepšiniui (daugiausia minima Lietuvos komanda kaip Kinijoje 2019 m. vykstančių Pasaulio taurės varžybų dalyvė, taip pat paminėti NBA žaidžiančių lietuvių krepšininkų pasiekimai, rašoma apie trenerio svarbą komandai, paminint lietuvių trenerio pavyzdį), tačiau atspindimos ir kitos sporto šakos – plaukimas, maratono bėgimas, buriavimas, tenisas bei su varžybomis nesusiję įvykiai – Olimpino komiteto narių rinkimai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

K O

G RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

N norstat

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

(išrinkta ir lietuviškai), liūdnamai pagarsėjęs įvykis, kai lietuvių futbolo klubas pirko žaidėją galimai remdamasis neteisinga interneto portale Wikipedia pateikta informacija.

Turizmo temos (2 proc., arba 5 str.) naujienose trumpai paminimi (su daugiau nuotraukų) Lietuvos turizmo objektai: Trakų pilis, Sakurų sodas Vilniuje, Kaziuko mugė ir Kalėdų eglutė, vienas straipsnis skirtas Vilniuje įvestam turistiniam mokesčiui.

Tarp **kitų temų** naujienų (8 proc., arba 21 str.) didžiąsą dalį sudarė pranešimai apie nelaimės, pvz., Europoje, o taip pat ir Lietuvoje plūstelėjusią didžiulio šalčio bangą, karščio sukeltus didžiulio masto gaisrų atvejus, Baltijos jūroje plaukusio laivo variklio gedimą. Iš kitų straipsnių paminėtina naujiena apie Kinijos iniciatyvą skirti skatinamąsias stipendijas užsienyje studijuojantiems studentams, tarp partnerystės susitarimus su projektu sudariusių įvairių šalių universitetų paminint ir lietuvių VGTU. Likusieji straipsniai skiriami kitoms pavienėms temoms.

Naujienos, kuriose Lietuva yra pagrindinis objektas

Straipsniai, kuriuose Lietuva yra pagrindinis naujienos objektas, sudaro 14 proc. Tarp šių straipsnių daugiausia naujienų skirta kultūros temai (daugiausia aprašomi Kinijoje rodyti lietuvių teatro spektakliai ir festivaliuose dalyvaujantys filmai, taip pat aprašyta kinų studentų Lietuvoje surengta vakaronė, Pakruojo dvare atidaryta kiniškų žibintų paroda, bei keli kiti kultūros įvykiai) bei ekonomikos ir verslo temai (santykių tarp Kinijos ir Lietuvos plėtojimas vizitais bei abipusiai dalyvaujant parodose, aprašytas planas išleisti Lietuvos 100-ečiui paminėti skirtą skaitmeninę monetą). Keli straipsniai skirti užsienio politikai (susitinka valstybės vadovai, Lietuvoje pradeda veikti du NATO standartus atitinkantys radarai, Lietuvoje veikusio slapto CŽV kalėjimo byla ir kt.), turizmui (minėtos trumpos foto naujienos iš turistinių Lietuvos vietų ar renginių).

Lietuvos Respublikos Vyrųsybės kanceliarija

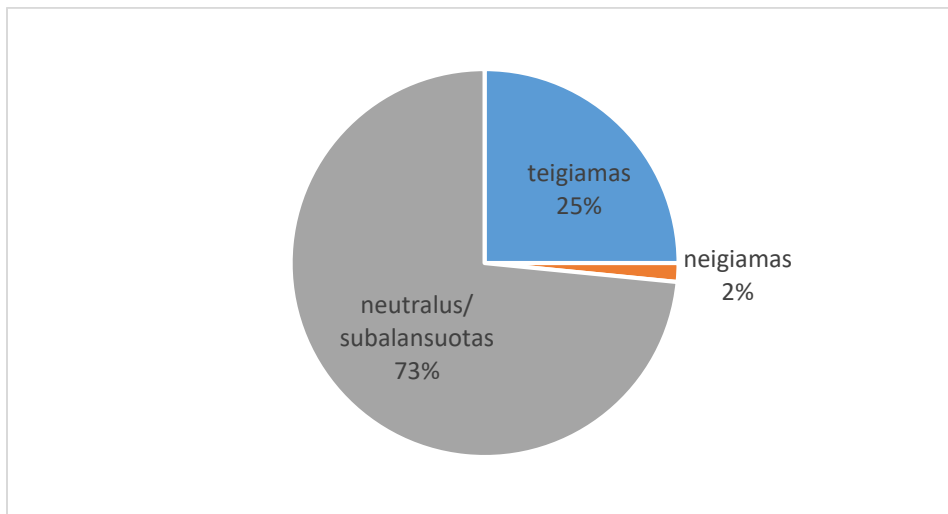

socialinių
inovacijų
institutas

Lietuvos vertinimas naujienose

Teigiami Lietuvos vertinimai sudaro 25 proc. visų nagrinėtų atvejų, tik 2 proc. galima laikyti atspindinčiais neigiamą Lietuvos vertinimą, o didžiausia dalis priskirtina neutraliam ar subalansuotam vertinimui (17 pav.).

17 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal teigiamą, neigiamą ar neutralų Lietuvos (lietuvių) vertinimą tirtuose Kinijos portaluose

Daugiausia **teigiamų** naujienų apie Lietuvą patenka į kultūros temą (minėti teigiami lietuvių meno kūriniai – teatro, kino ir kt. – vertinimai) bei ekonomikos ir verslo temą (daugiausia tai yra naujienos apie Kinijos ir Lietuvos ekonominių ryšių plėtojimą, lietuvių įmonių dalyvavimą Kinijos parodose, paminint lietuviškų produktų kokybę (minimi pieno produktai ir gintaras)). Teigiamų naujienų taip pat yra sporto skiltyje, minint Rūtos Meilutytės pasiekimus, „elitinį“ Lietuvos maratonininką Gediminą Grinių, lietuvių krepšinininkų pasiekimus NBA. Prie teigiamų naujienų taip pat priskirtos jau aptartos žinutės apie turizmą.

Neigiami Lietuvai vertinimai atsiskleidžia tik 4 straipsniuose: apie nepalankų Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą dėl CŽV kalėjimo Lietuvoje; lietuvių sporto klubo apsižioplinimą, remiantis neteisinga interneto portalo Wikipedia informacija apie perkamą žaidėją; apie šalių inovatyvumo statistiką (Lietuvos inovatyvumas krinta); bei straipsnyje apie veidų atpažinimo technologijas paminėtą atvejį, kai buvo įsilaužta į lietuvių plastinės chirurgijos klinikos klientų duomenų bazę.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Aptariant Lietuvos įvaizdžio vertinimą Kinijos portaluose, reikia atsižvelgti į tai, kad dėl portalų valstybinės nuosavybės ir propagandinio pobūdžio bei, galbūt, kultūrinių kinų ypatumų juose apskritai dominuoja teigiamos naujienos bei itin teigiamas naujienų pateikimo tonas.

Apibendrinimas

Iš aptartų naujienų apie Lietuvą Kinijos portaluose matyti, kad naujienose Lietuva daugiausia atsiskleidžia kaip intensyvių ekonominių, kultūrinių bei politinių mainų su Kinija dalyvė, o užsienio politikos kontekste – kaip NATO narė ir Rusijos politiką kritikuojanti bei jos grėsmę jaučianti šalis. Dėmesys Lietuvos kultūros, ypač teatrų ir orkestrų, pristatymui Kinijoje buvo minėtas ir pagilintuose interviu. Naujienose taip pat atsispindi Lietuvos sportininkų pasiekimai (krepšinio, bet ir kitų sporto šakų), paminėti ir keli turistus galintys sudominti objektai.

Naujienose dominuoja neutralus arba teigiamas Lietuvos vertinimas. Labiausiai teigiamai vertinamos sritys yra Lietuvos kultūra bei ekonominių ryšių su Kinija plėtra, o neigiamų naujienų beveik nėra.

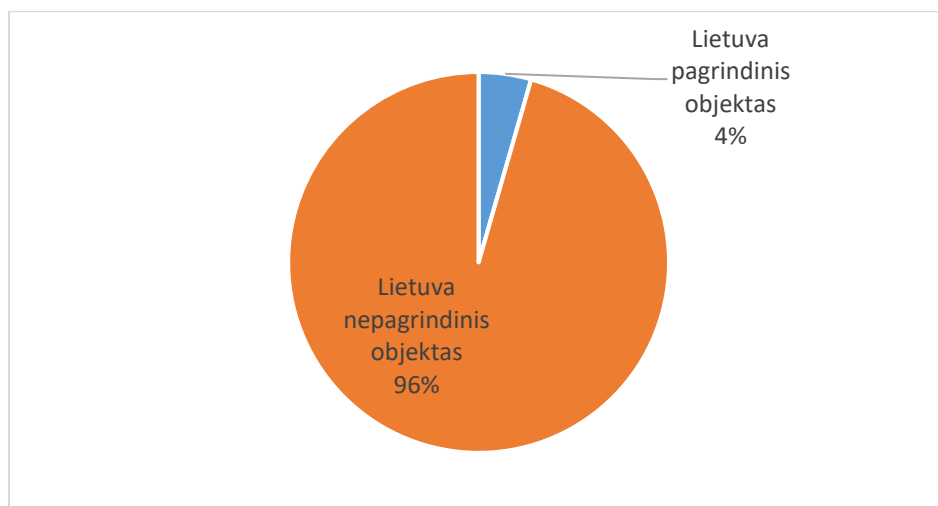
DANIJA

Naujienų skaičius	Palyginti nedaug naujienų apie Lietuvą (202)
Dažniausios temos	Užsienio politika; Kultūra; Sportas
Išskirtinumas	<ul style="list-style-type: none"> • Palyginti didelis kriminalinių naujienų skaičius • Dažnesnis lietuvių Danijoje paminėjimas
Teigiamos naujienos	Aktyvi užsienio politika, pagalba kitoms šalims, kultūros asmenybės
Neigiamos naujienos	Lietuvių daromi nusikaltimai, svarstymas leisti Lietuvoje steigti danų kalėjimą
Tirti portalai	www.dr.dk, www.berlingske.dk

Naujienų skaičius

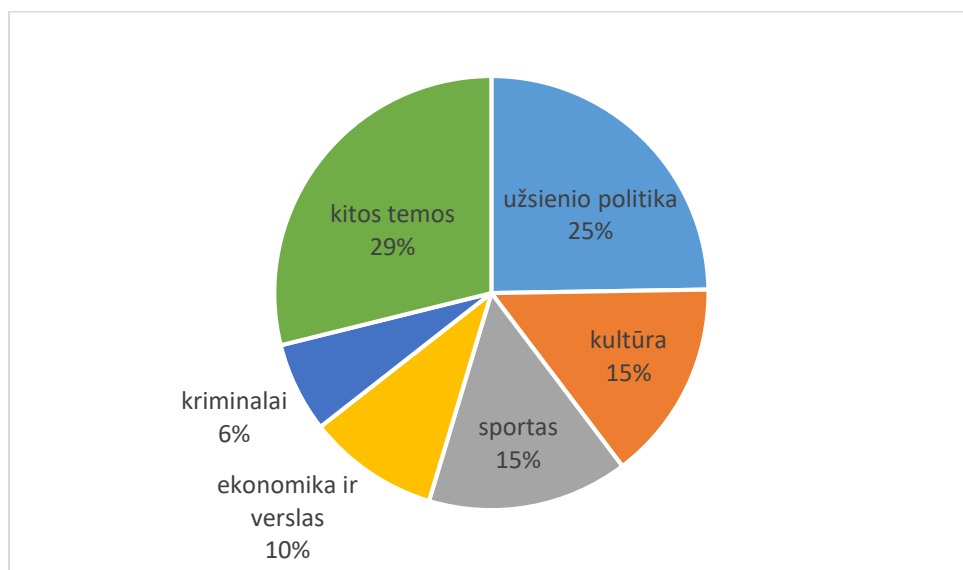
2018 m. tirtuose Danijos portaluose straipsnių, kuriuose Lietuva buvo minima arba aprašoma kaip pagrindinis naujienos objektas, buvo palyginti nedaug – iš viso 202. Be to, naujienose Lietuva dažniausiai buvo tik minima (96 proc.), ir tik 4 proc. straipsnių ji buvo pagrindinis naujienos objektas (18 pav.).

18 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal pagrindinį objektą tirtuose Danijos portaluose

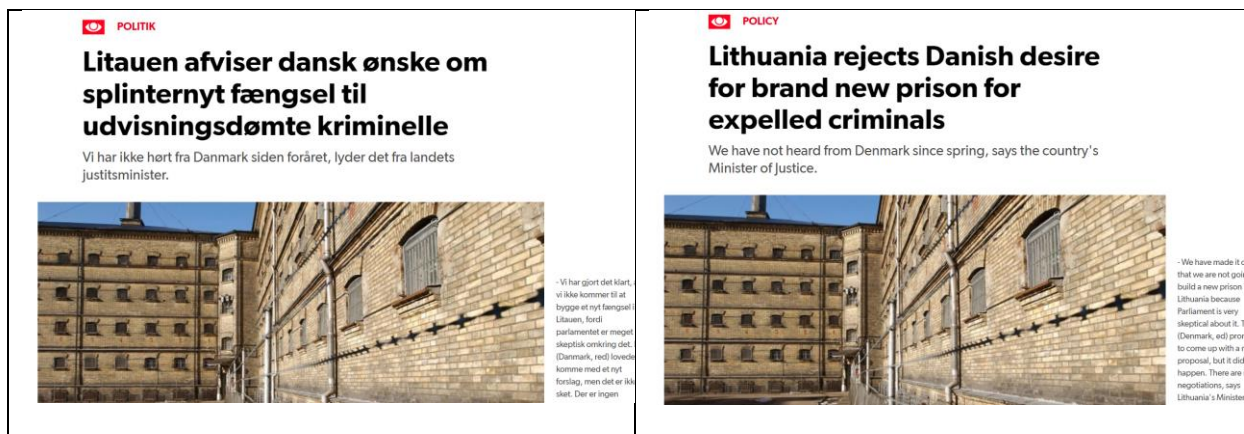
Lietuvos pristatymo kontekstas (naujienų temos)

Analizuojant temines sritis, kuriose paminėta ar aprašoma Lietuva, dominuoja užsienio politikos naujienos, kultūra, sportas, taip pat nemažai dėmesio skiriama verslui ir ekonomikai bei kriminalams, o likusios naujienos priskirtos kitoms temoms. Lyginant su kitomis šalimis, Danija išsiskiria palyginti dideliu kriminalinių naujienų skaičiumi (19 pav.).

19 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal tematiką tirtuose Danijos portaluose

Užsienio politikos kontekste Lietuvos paminėjimai ir jai skirti straipsniai sudaro didžiausią dalį visų naujienų – iš viso 28 proc., arba 48 straipsniai. 9 proc. skirti NATO, 17 proc. – kitiems užsienio politikos klausimams. NATO naujienos susijusios su pratybomis, NATO šalių susitikimais, minimi Lietuvoje dislokuoti danų kariai. Didelė dalis užsienio naujienų, nesusijusių su NATO, kuriose paminėta Lietuva, yra skirta tarptautinės bendruomenės santykiams su Rusija: Skripalių apnuodijimui ir reaguojant į tai Rusijos diplomatų išsiuntimui, ką padarė ir Lietuva; sankcijoms Rusijai; Interpolo vadovo rinkimams, paminint Lietuvą kaip vieną iš šalių, užkirtusių kelią Rusijos atstovui užimti vadovo postą; Vokietijos ir Rusijos planams tiesti dujotiekį per Baltijos jūrą, dėl kurio išreiškė susirūpinimą kai kurios ES šalys, tarp jų ir Lietuva; plano ekstremalioms situacijoms (konkrečiau – potencialiam karui su Rusija) poreikiui, paminint, kad Lietuva tokį jau yra parengusi; Rusijos medijų skleidžiamos dezinformacijos atvejams, ir kt. Kitose užsienio politikos naujienose serija straipsnių skirta Danijos planams steigti kalėjimą Lietuvoje (20 pav.), aprašyta neigiamai vertinama slapto Lietuvoje veikusio CŽV kalėjimo byla.

20 pav. Naujienos, kurioje minima Lietuva, pavyzdys Danijos portale www.dr.dk (originalas ir vertimas)

Kultūros temoje (15 proc., arba 29 str.) pristatomi filmai ir serialai, kuriuose vaidino lietuviai aktoriai (vienas iš jų – A. Tarkovskio „Soliaris“ su Donatu Banioniu, pora kitų – Danijoje rodomi, Lietuvoje filmuoti šiuolaikiniai filmai ar serialai), taip pat vienas iš straipsnių buvo skirtas Lietuvoje gimusios hiphopo atlikėjos Silvanos gyvenimo aprašymui. Nemažą dalį visų Lietuvos paminėjimų sudarė Eurovizijos dainų konkurso aprašymai, paprastai minint Lietuvos pasirodymo numerį ir kūrinį, balsavimo rezultatus – Lietuvos gautus ir danų atlikėjui skirtus balus. Verta paminėti, kad viename straipsnyje lietuvių pasirodymas buvo įvertintas kaip vertas 5-osios vietos finale, taip pat – atlikimu pralenkiantis estų, bulgarų ir norvegų pasirodymus. Taip pat minėti ir danų muzikiniai pasirodymai bei filmai, kuriuos turėjusi transliuoti ir Lietuvos televizija.

Sporto srityje (15 proc., arba 29 str.) Lietuva paprastai buvo minima kaip viena iš rungtynėse dalyvavusių šalių. Naujienose neišryškėjo dominuojanti sporto šaka, su kuria būtų siejama Lietuva. Sporto srities ir žaidynės, kurių kontekste dažniausiai minėta Lietuva, buvo Europos futbolo čempionato kvalifikacinės žaidynės ir UEFA futbolo čempionatas – čia minimos lietuvių įgytos kvalifikacinės pozicijos bei dvikovų rezultatai. Tačiau lietuviai taip pat minimi dalyvavę rankinio, smiginio, teniso žaidynėse ir šokių čempionate, kuriame lietuviams pavyko iškovoti pirmąją vietą.

Nemaža dalis **ekonomikos ir verslo** temos (10 proc., arba 19 str.) srities straipsnių atspindi Danijos esamus ir potencialius verslo ryšius su Lietuva: straipsniuose, susijusiuose su danų įmonėmis, Lietuva paprastai minima kaip šalis, kurioje veikia tų įmonių padaliniai ar dirba jų atstovai. Taip pat Lietuva siejama su planuojamais Danijos oro linijų pokyčiais, siekiant perkelti dalį darbo vietų į Lietuvą, kurioje galimai pigesnė darbo jėga. Kiti straipsniai skirti įvairiems klausimams: įvairių šalių vyriausybės paramai nuo sausros nukentėjusiems ūkininkams; minėta kiaulių gripo problema, kadangi buvo aptikti keletas kiaulių gripo židinių Europoje, įskaitant ir Lietuvą. Taip pat Danijos žiniasklaidoje nuskambėjo skandalas dėl mažų

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

K O

G RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

N norstat

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

filipiniečių atlyginimų Danijoje – Lietuva kartu su Lenkija šioje straipsnių serijoje buvo minimos kaip šalys, esančios tarp didžiausių vairuotojų „importuotojų“ iš trečiųjų šalių³.

Kriminalinėse naujienose (6 proc., arba 13 str.) Lietuva dažniausiai buvo siejama su didžiuoju finansiniu sukčiavimu Danijos įmonėse bei finansiniais nusikaltimais „Danske bank“, DNB ir NORDEA bankų padaliniuose, teigiant, kad lietuviai taip pat buvo įsitraukę į šiuos finansinius nusikaltimus. Kitose naujienose buvo minimos lietuvių įvykdytos vagystės, neblaivių lietuvių sukeltos mirtinos automobilių avarijos, dažnėjantys telefoninių sukčių skambučiai iš Somalio (taip pat „Rytų Europos šalių, pvz., Estijos, Latvijos ir Lietuvos“). Viena iš straipsnių apibendrintai akcentuojama, kad Danijoje auga lietuvių, rumunų ir bulgarų įvykdomų nusikaltimų skaičius.

Tarp **kitoms temoms** priskirtų naujienų (29 proc., arba 56 str.) pateko straipsniai, priskirti nelaimių temai (pvz., Švedijos mišrų gaisrams skirti straipsniai, kuriuose Lietuva minima kaip viena iš pagalbą gesinant suteikusių šalių, straipsniai apie šalčio bangą Europoje, dėl kurios žuvo keletas žmonių, taip pat ir Lietuvoje); žmonių temai (pasakojimai apie žmones, kuriuose Lietuva paminima kaip viena iš jų apsilankymo šalių); visuomenės klausimams (aprašoma gyvybės langelių sistema, kuri yra plėtojama ir Lietuvoje, LGBT eitynės, kurios Lietuvoje sulaukusios neigiamo atgarsio); migrantų temai (keli straipsniai, kuriuose minimi ar aprašomi Danijoje gyvenantys ir dirbantys lietuviai; paminėtinas atskiras straipsnis apie Carlsberg bendrovėje aukštas pareigas užimančią lietuvę); turizmo (apie pažintinę kelionę po Baltijos šalis, G-taško reklamą); po kelis pavienius straipsnius pasirodė turistų (neutraliai paminimi lietuviai turistai Danijoje), kriminalų (kai lietuviai nefigūruoja kaip nusikaltimų dalyviai), ir kitomis temomis.

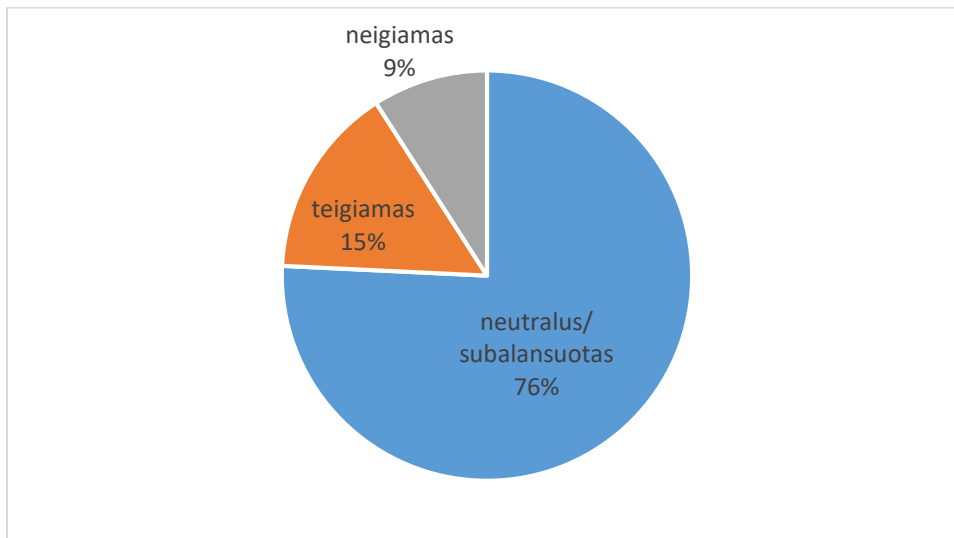
Naujienos, kuriose Lietuva yra pagrindinis objektas

Lietuva straipsniuose yra dažniau tik minima, o straipsniai, kuriuose Lietuva arba lietuviai būtų pagrindinis objektas, tesudaro 4 proc. visų naujienų (9 str.). Šios naujienos skirtos užsienio ir NATO politikai (čia išsamiau aprašoma Lietuvos pozicija, danams išreiškus viziją steigti kalėjimą Lietuvoje; pateikiamas Rusijos kibertakų Lietuvoje pavyzdys, taip pat aprašoma byla, susijusi su Lietuvoje veikusiu slaptuoju CŽV kalėjimu); sportui (aprašoma danų ir lietuvių dvikova futbolo čempionate); ekonominiams ir verslo aspektams (išsamiau nagrinėjamas atvejis, kai į Lietuvą iš Danijos buvo importuota kiaulių gripu užkrėsta kiauliena); kriminalams (aprašoma lietuvių, pavogusio audinių kailius byla); žmonių (aprašoma lietuvių rašytojo Tomo Venclovos ir Danijoje gyvenančios finansų vadybininkės „Carlsberg“ įmonėje Ingos Kudzmitės gyvenimo istorijos) bei turizmo temoms (pristatoma Vilniaus, kaip Europos G taško reklama).

Lietuvos vertinimas naujienose

Didžiojoje dalyje visų straipsnių (76 proc.), kuriuose Lietuva minima arba aprašoma, atsispindi neutralus arba subalansuotas Lietuvos vertinimas. Teigiamas Lietuvos vertinimas sudaro 15 proc. visų atrinktų straipsnių, neigiamas – 9 proc. straipsnių (21 pav.).

³ Visuose straipsniuose pakartotas tas pats statistikos rinkinys, todėl straipsnių serija skaičiuota kaip vienas straipsnis.

21 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal teigiamą, neigiamą ar neutralų Lietuvos (lietuvių) vertinimą tirtuose Danijos portaluose

Daugiausia **teigiamų** straipsnių yra naujienos, kuriose Lietuva minima prisidedanti prie gaisrų Švedijoje gesinimo. Prie teigiamų taip pat priskirti straipsniai, kuriuose minimas aktyvus Lietuvos vaidmuo tarptautinėje arenoje (pvz., pozicija Interpolo vadovo rinkimuose, kai į vadovus buvo siūloma Rusijos atstovas), Lietuvos policijos bendradarbiavimas tiriant nusikaltimą, teigiamai vertinama danų įmonių padalinių Lietuvoje veikla, aprašoma sėkmingą karjerą „Carlsberg“ įmonėje padariusi lietuvė, ir keli kiti straipsniai.

Nepalankūs Lietuvos įvaizdžiai straipsniai sudaro 9 proc. visų naujienų (arba 35 str.). Neigiamai Lietuva vertinama tuose straipsniuose, kuriuose aprašomas kriminalinis kontekstas. Čia Lietuva paprastai minima kaip viena iš šalių įsivėlusių į finansinius sukčiavimus; paminimi keletas atvejų, kuriuose galimai apsvaigę lietuviai sukėlė mirtinas avarijas, įvykdė vagystes. Viename straipsnyje Lietuva minima kaip šalis, iš kurios danai gali sulaukti telefoninių atakų. Negatyviai vertinamas ir slapto CŽV kalėjimo veikimas Lietuvoje. Nepalankus vertinimas Lietuvos atžvilgiu taip pat atsispindi visuomenės temoje – Lietuva paminėta kaip viena iš šalių, nepalaikančių LGBT atstovų teisių, politikos naujienose kritikuojamas Lietuvos sutikimas apsvarstyti Danijos kalėjimų steigimo galimybę; ekonominėse, kai Lietuvos darbuotojai laikomi pigia darbo jėga. Paminėtas ir dar vienas atvejis, taip pat sulaukęs danų žiniasklaidos atstovų dėmesio – Lietuvoje buvo rastas nacių svastikos platiniojas.

Apibendrinimas

Lietuva Danijos žiniasklaidoje sulaukia palyginti nedaug dėmesio – publikuojama nedaug naujienų, ypač tokių, kuriose Lietuva būtų pagrindinis naujienos objektas. Lietuva dažniausiai minima užsienio politikos

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

kontekste (dažniausiai kaip NATO dalyvė ir Rusijos klausimu pasisakanti šalis), kitos dažnesnės temos yra kultūra ir sportas. Gana nedidelė dalis naujienų skirta ir verslo bei ekonomikos temai, kurioje tik kelis kartus paminėta Danijos įmonių veikla Lietuvoje. Taigi iš naujienų neatsiskleidžia ypatingi Danijos ir Lietuvos ryšiai ir apibrėžtas Lietuvos įvaizdis. Kita vertus, Lietuvos įvaizdžio Danijos žiniasklaidoje ypatumas, lyginant su kitomis tirtomis šalimis, yra dažnesnis joje gyvenančių lietuvių paminėjimas bei didesnis kriminalinių naujienų, susijusių su lietuvių dalyvavimu, skaičius, o tai gali daryti įtaką Lietuvos įvaizdžiui danų akyse. Šie rezultatai patvirtina anksčiau atliktų pagilintų interviu metu paminėtas Lietuvos ir lietuvių sąsajas Danijoje su nusikalstamumu bei pastebėtą imigrantų svarbą Lietuvos žinomumui Danijoje.

Daugumoje naujienų atsiskleidžia neutralus Lietuvos vertinimas; neigiamas vertinimas susijęs su minėtu kriminaliniu kontekstu bei pavieniais kitų sričių atvejais – Lietuvoje veikusiu ČŽV kalėjimu, svarstymu leisti Lietuvoje steigti kalėjimą Danijos piliečiams, nepakankamu LGBT teisių užtikrinimu. Iš teigiamos pusės Lietuva pasirodo kaip aktyvi tarptautinės bendruomenės dalyvė, šalis, gebanti teikti pagalbą kitoms šalims (gesinant gaisrus, tiriant nusikaltimus), kultūros asmenybes ugdomoji šalis.

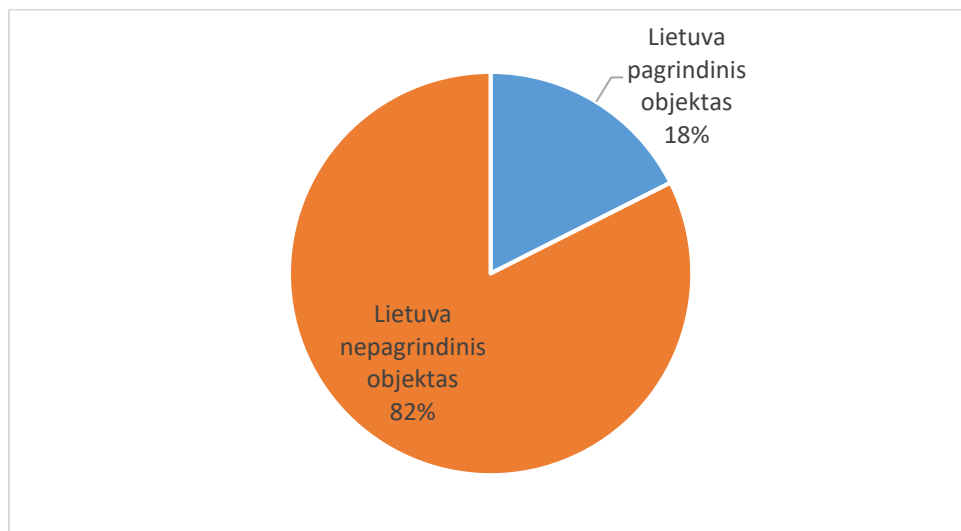
JUNGTINIAI ARABŲ EMYRATAI (JAE)

Naujienų skaičius	Kaip tolimai šaliai palyginti nemažai naujienų apie Lietuvą (131)
Dažniausios temos	Užsienio politika; Sportas; Ekonomika ir verslas
Išskirtinumas	Ekonominių ir politinių ryšių mezgimas: daug naujienų apie ekonominių ir politinių ryšių tarp šalių mezgimą, dalyvavimą parodose ir kituose renginiuose
Teigiamos naujienos	Ekonominių ir politinių ryšių tarp šalių mezgimas, kai kurie pasiekimai (sporte, moksle), kultūriškai įdomi šalis (oro balionai, knygos vaikams)
Neigiamos naujienos	Beveik nėra
Tirti portalai	www.albayan.ae, www.alkhaleej.ae

Naujienų skaičius

Tirtuose Jungtinių Arabų Emyratų (JAE) naujienų šaltiniuose per 2018 m. pasirodė 131 straipsnis, kuriame minima Lietuva. Tokioje kultūriškai ir geografiškai nutolusioje šalyje tai yra gan nemažas skaičius. Tai gali būti susiję su tuo metu planuotu Lietuvos ambasados JAE steigimu bei verslo santykių mezgimu. 18 proc. straipsnių Lietuva buvo pagrindinis objektas, 82 proc. straipsnių – nepagrindinis (22 pav.).

22 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal pagrindinį objektą tirtuose JAE portaluose

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

K O
G RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

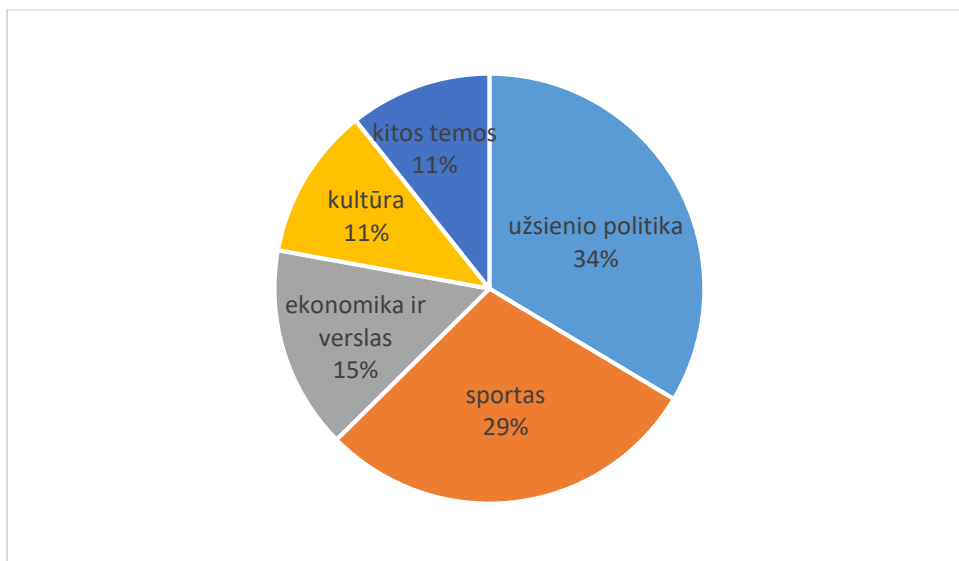
N norstat

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Lietuvos pristatymo kontekstas (naujienu temos)

Analizuojant temines sritis, kuriose paminėta ar aprašoma Lietuva, didžiausią dalį sudaro užsienio politikos naujienos, taip pat daug dėmesio skiriama sportui, kiek mažiau – ekonomikai ir verslui bei kultūrai. Likusios naujienos priskirtos kitoms temoms. Lyginant su kitomis šalimis, Lietuvos pateikimas JAE žiniasklaidoje kiek išsiskiria tuo, kad visiškai nėra naujienu, susijusių su kriminalais bei turizmu (23 pav.).

23 pav. Naujienu pasiskirstymas pagal tematiką tirtuose JAE portaluose

Apie trečdalį straipsnių (34 proc., arba 44 str.) buvo susijusių su **užsienio politika**: iš jų 5 proc. skirti NATO, 3 proc. – ES, likusieji – kitiems užsienio politikos klausimams. Didelė šių naujienu dalis buvo susijusi su ES ir kitų šalių santykiais su Rusija; Lietuva jose daugiausia minima kaip viena iš šalių, taikanti diplomatines sankcijas Rusijai, ar kaip šalis, kurioje yra dislokuotos NATO pajėgos. Kita dažna tema – ekonominių bei politinių santykių tarp JAE ir Baltijos šalių, taip pat Lietuvos mezgimas – susitikimai, sutarčių pasirašymai ir pan. Su Lietuva aptariamas Lietuvos ambasados atidarymas JAE, naujų investicijų galimybės, ekonominis bei politinis bendradarbiavimas. Tarp kitų temų paminimas JAE paso reikšmės didėjimas, vairuotojo pažymėjimo pripažinimas kitose šalyse, tarp jų ir Lietuvoje. Kai kuriose naujienuose minimi LR prezidentės Dalios Grybauskaitės pasisakymai (taip pat žr. 24 pav.).

24 pav. Naujienos, kurioje minima Lietuva, pavyzdys JAE portale www.albayan.ae (originalas ir vertimas)

Kitas dažnas Lietuvos paminėjimo kontekstas JAE žiniasklaidoje yra **sportas** (29 proc., arba 38 str.). Iš jų daugiau nei pusė buvo susijusios su futbolu – tai UEFA Europos futbolo čempionato eiga, Anglijos, Šveicarijos komandų istorijos, draugiškos varžybos prieš čempionatą, straipsniai, aprašantys futbolo žymybių karjeras arba traumas. Šiuose straipsniuose Lietuva dažniausia minima kaip šalis, su kurios futbolo komanda yra tekę žaisti. Nemažo dėmesio susilaukė ir F2 vandens formulių pasaulio čempionatas Kaune, kuriame dalyvavo viena komanda iš JAE, tad buvo sekamos su šiomis varžybomis susijusios naujienos. Taip pat pasirodė keli straipsniai, susiję su JAE vykusiomis „Stipriausio žmogaus“ varžybomis, kuriose buvo minimas Žydrūnas Savickas kaip profesionalas, galintis komentuoti ir aptarti kitus varžybų dalyvius, jų pasiekimus ir pačią varžybų eigą.

Mažesnę naujienų dalį sudaro **ekonomikos ir verslo** temos naujienos (15 proc., arba 20 str.). Šiame kontekste dažniausiai aptariamas JAE ir Europos šalių, tarp jų ir Lietuvos, ekonominių ryšių plėtojimas – pvz., rengiami susitikimai, kurių metu aptariamos investicijų galimybės, JAE siekia save pateikti kaip prekybai patrauklią šalį. Aprašoma statistika, pagal kurią JAE yra viena brangiausių šalių gyventi ir turinti daugiausia aukštos kvalifikacijos darbuotojų darbo vietų, o Lietuva minima kaip pigesnė pragyventi šalis, tačiau užimanti aukštą vietą darbo vietų pasiūlos atžvilgiu. Taip pat aprašomos JAE vykusios parodos (juvelyrikos ir laikrodžių, sraigtasparnių), kuriose dalyvavo Lietuvos įmonės, bei keli kiti pavieniai įvykiai ar klausimai.

Kultūros kontekste (11 proc., arba 15 str.) paskelbta serija straipsnių apie vaikų skaitymo festivalį, kuriame pirmąjį prizą gavo lietuviai. Kitos temos, kuriose minima Lietuva, yra meno festivaliai, knygų pristatymai, knygų mugė, muzikos orkestrų rėmimas, studentų vizitai. Plačiau aprašomas Lietuvoje rengiamas oro balionų festivalis, kuriame sudalyvavo ir vieno iš Emyratų vadovas, likęs sužavėtas šiuo renginiu.

Kitų temų straipsniai (11 proc., arba 14 str.) susiję su pavieniais ar keliais kartus paminėtais įvykiais. Keliuose straipsniuose Lietuva paminėta tarp šalių, patyrusių daugiausia žmonių netekčių per 2018 m. žiemos šalčius, sukretusius kai kurias Europos šalis. Turizmo kontekste aptariami JAE pasų kontrolės pakitimai, vairuotojų pažymėjimo pripažinimas Europos šalyse, tarp jų ir Lietuvoje, užmegztas bendradarbiavimas su Latvijos turizmo departamentu ir skrydžiai į Rygą, per kurią bus galima pasiekti ir kitas Baltijos šalis. Kiti pavieniai straipsniai skirti Adolfo Ramanausko-Vanago laidotuvėms, Kauno technologijos universiteto

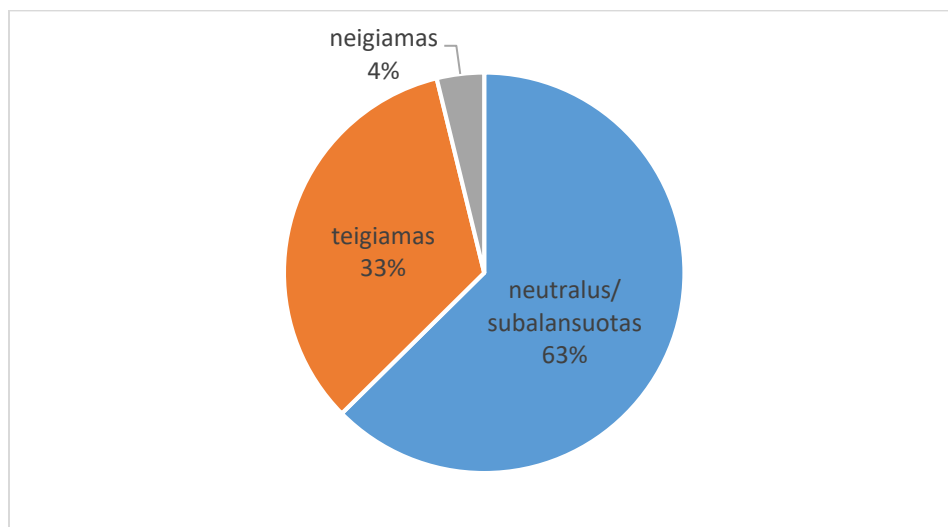
išradimams, padedantiems pilotuoti lėktuvus, medicininių kanapių legalizavimo klausimui Lietuvoje, Nyderlandų karalienės mirčiai savaitę prieš vizitą į Baltijos šalis.

Naujienos, kuriose Lietuva yra pagrindinis objektas

Daugumoje straipsniŲ Lietuva buvo tik paminėta, o pagrindinis objektas Lietuva ar lietuviai buvo 18 proc. arba 23 straipsniuose. Šiuose straipsniuose vyrauja temos, susijusios su šalių bendradarbiavimu: ekonomine plėtra, investicijŲ bei inovacijŲ skatinimu, politiniais bei ekonominiais ryšiais, Lietuvos ambasados įkūrimu JAE, Lietuvos vidaus reikalŲ ministro apsilankymu JAE policijos centre, ir kai kuriomis kitomis pavienėmis temomis.

Lietuvos vertinimas naujienose

Daugiau negu pusėje visŲ straipsniŲ (63 proc.), kuriuose Lietuva minima arba aprašoma, atsispindi neutralus arba subalansuotas Lietuvos vertinimas. Apie trečdalį naujienŲ (33 proc.) galima laikyti teigiamomis, ir tik 4 proc. – neigiamomis (25 pav.).

25 pav. NaujienŲ pasiskirstymas pagal teigiamą, neigiamą ar neutralų Lietuvos (lietuvių) vertinimą tirtuose JAE portaluose

Teigiamą Lietuvos įvaizdį kuriantys straipsniai susiję su JAE pastangomis užmegzti glaudesnius santykius su Lietuva – ambasados steigimas, su Lietuvos diplomatais organizuojami susitikimai dėl ekonominio, politinio, turizmo srities bendradarbiavimo, Lietuvos pripažįstamas JAE pasas ir vairuotojo pažymėjimas. Teigiamą įvaizdį kuria straipsniai apie vaikų skaitymo festivalyje lietuvių laimėtą prizą, Žydrūno Savicko

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

dalyvavimas JAE stipriausio žmogaus varžybose, Lietuvoje rengtas oro balionų festivalis, lietuvių sukurtos naujos technologijos.

Neigiamiems pranešimams priskirti tik 5 straipsniai. Jie susiję su migracijos statistika Rytų Europoje, paminint Lietuvą kaip šalį, pasižyminčią didele emigracija (tam skirti du straipsniai), lietuviškame sunkvežimyje rastais pabėgėliais, Lietuvos futbolo komandos pralaimėjimu šveicarams triuškinančiu rezultatu 9-0, bei per neapdairumą lietuvių profesionalaus futbolo klubo iš mėgėjų lygos įsigytu futbolo žaidėju.

Apibendrinimas

Atsižvelgiant į tai, kad JAE nėra artima Lietuvai šalis, jos portaluose 2018 m. pasirodė palyginti nemažai naujienų, kuriose paminėta Lietuva. Daugiausia straipsnių skirta užsienio politikos, sporto temoms, kiek mažiau – ekonomikai ir verslui, kultūrai. Užsienio politikos bei verslo ir ekonomikos kontekste Lietuva dažniausiai minima kaip šalis, mezganti politinius ir ekonominius santykius su JAE (ambasados kūrimas, dalyvavimas parodose) – tai buvo minėta ir atliktuose pagilintuose interviu. Ji taip pat dažnai minima kaip šalis, kurioje dislokuotos NATO pajėgos ir kuri kartu su kitomis ES šalimis taiko sankcijas Rusijai. Sporto srityje JAE portaluose Lietuva minima ne kaip krepšinio šalis, bet susijusi su kitomis sporto šakomis – futbolu, jachtų, galiūnų sportu. Lietuva taip pat pasirodo kaip kultūriškai įdomi šalis, leidžianti gražias knygas vaikams, rengianti oro balionų festivalius ir kt.

Dauguma naujienų apie Lietuvą yra neutralios Lietuvos įvaizdžio atžvilgiu. Teigiamos naujienos susijusios su santykių tarp šių šalių mezgimu bei kai kuriais Lietuvos ar lietuvių pasiekimais ar renginiais, pvz., sporte (galiūnas Ž. Savickas), knygų leidyboje, moksle. Neigiamos naujienos pavienės, paminėti dideli emigracijos iš Lietuvos skaičiai ir keli kiti pavieniai atvejai.

Lietuvos Respublikos Vyrųsybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

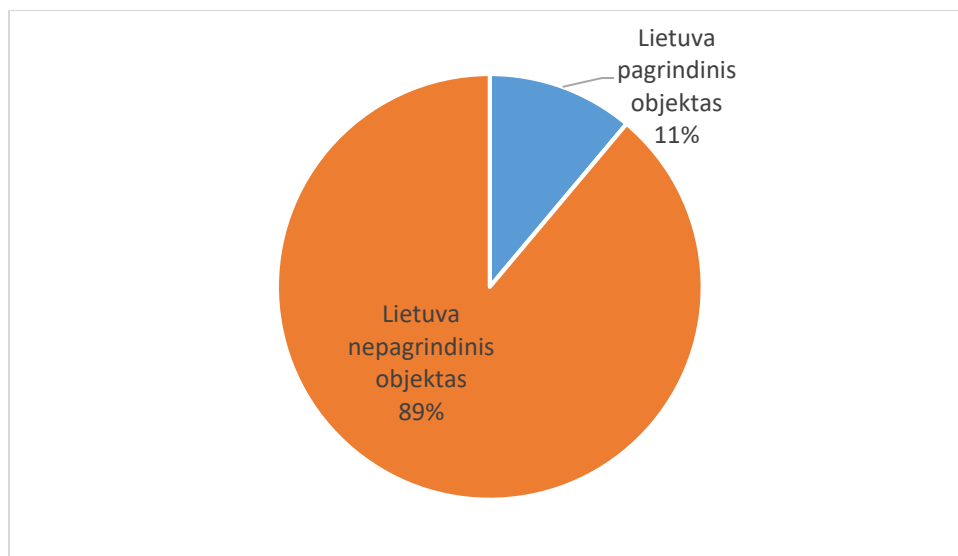
Kuriame
Lietuvos ateitį
2014-2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS (JAV)

Naujienų skaičius	Mažai naujienų apie Lietuvą (99)
Dažniausios temos	Užsienio politika; Žmonės; Kultūra
Išskirtinumas	<ul style="list-style-type: none"> • Žydų išėiviai: daug straipsnių apie iš Lietuvos kilusius žmones, dažniausiai žydų tautybės • Visiškai neatsispindi ekonominiai ryšiai tarp šalių
Teigiamos naujienos	Lietuvos priešinimasis Rusijos kibernetinei ir informacinei grėsmei, bendradarbiavimas NATO
Neigiamos naujienos	Lietuvių dalyvavimas holokauste
Tirti portalai	www.huffingtonpost.com, www.nytimes.com

Naujienų skaičius

2018 m. tirtuose JAV portaluose pasirodė 99 straipsniai, kuriuose paminėta arba aprašyta Lietuva. Tai yra palyginti nedaug naujienų (30 proc. mažiau negu kitoje Lietuvai tolimoje šalyje – JAE), greičiausiai paaiškinama tuo, kad tiesioginių glaudžių ryšių tarp Lietuvos ir JAV nėra, Lietuva kaip maža Europos šalis JAV domina nedaug, o šalis daugiausiai sieja užsienio politika ir bendradarbiavimas NATO organizacijoje. Daugumoje naujienų (89 proc.) Lietuva minima, apie dešimtadalyje ji buvo pagrindinis naujienos objektas (26 pav.).

26 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal pagrindinį objektą tirtuose JAV portaluose

Lietuvos Respublikos Vykardos kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

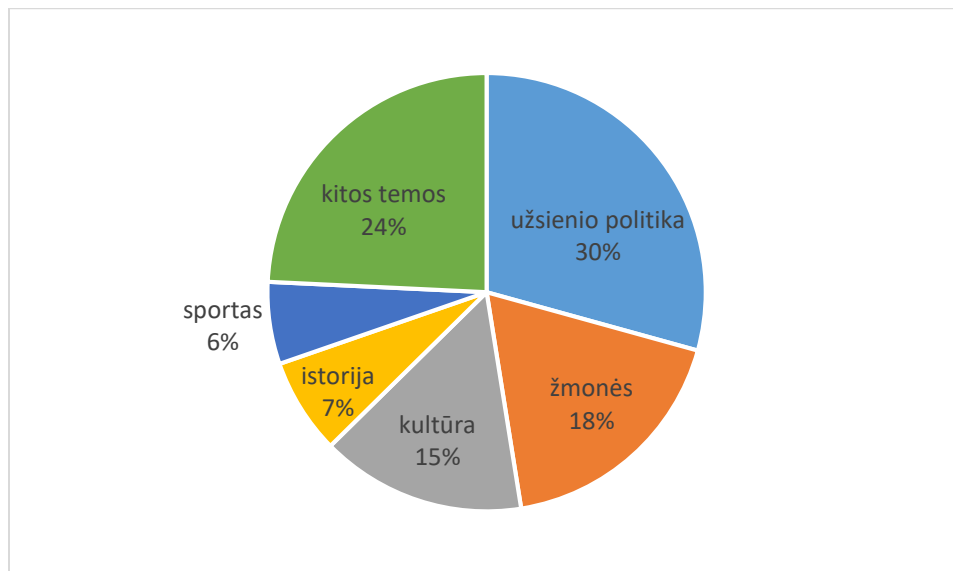
socialiniŲ
inovacijŲ
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondŲ investicijŲ
veiksmŲ programa

Lietuvos pristatymo kontekstas (naujienŲ temos)

Analizuojant temines sritis, kuriose paminėta ar aprašoma Lietuva, dominuoja užsienio politikos naujienos. Kita dažna tema, išskirta kaip atskira tik JAV atveju – žmonės, kai Lietuva paminima kaip šalis, su kuria kaip nors susiję straipsnyje aprašomi žmonės (dažniausiai – tėvų kilmės šalis, išsamiau žr. žemiau). Kitos dažnesnės temos yra kultūra, istorija, sportas, ketvirtadalis naujienų priskirta kitoms temoms. Lietuva neminama arba minima tik po vieną straipsnį vidaus politikos, turizmo, ekonomikos ir verslo kontekstuose.

27 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal tematiką tirtuose JAV portaluose

Užsienio politikos kontekste Lietuvos paminėjimai ir jai skirti straipsniai sudaro didžiausią dalį visų naujienų (30 proc., arba 29 str., iš jų po 3 straipsnius skirta NATO ir ES temoms, likusieji – kitiems užsienio politikos klausimams). Tarp jų sunku išskirti dominuojančią temą. Keli straipsniai skirti JAV prezidento D. Trampo susitikimui su Baltijos šalių lyderiais (ir susitikimo parodijai JAV televizijoje, nes susitikimo metu prezidentas Baltijos regiono pavadinimą supainiojo su Balkanais), keli straipsniai – kibernetinio saugumo ir Rusijos skleidžiamos dezinformacijos temai, kelis kartus Lietuva paminėta tarp šalių, išsiuntusių Rusijos diplomatus, pranešta apie Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą Lietuvoje veikusio slapto ČŽV kalėjimo byloje, apie Walmart sprendimą išimti iš prekybos gaminius su SSRS simbolika (Lietuvos prašymu). NATO kontekste minimos Lietuvoje vykstančios pratybos. Keliose naujienose cituojami LR prezidentės D. Grybauskaitės pasisakymai (kibernetinės grėsmės, „Brexit“ klausimais).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Kita JAV žiniasklaidoje dažna tema, kurioje paminėta Lietuva (18 proc., arba 18 str.) – **žmonių** gyvenimo istorijos. Daugelyje šių straipsnių Lietuva paminima, nes naujienų herojai, jų tėvai ar kiti protėviai buvo emigrantai iš Lietuvos, dažniausiai žydai (taip pat žr. 28 pav.). Keli straipsniai mini kitaip su Lietuva susijusius žmones (pvz., reklamai pozavusi itin liekna lietuvė manekenė, lietuvių kilmės JAV armijos karys, atvykęs dėl laimėtos žaliosios kortelės).

The New York Times

Opinion

OP-ART

I Want You to Remember

An illustrated account of my grandmother's escape from Lithuania as Europe was heading toward the Holocaust.

By Leah Goren
Leah Goren is an illustrator.

Nov. 5, 2018 f t e ↻ 📌

The afternoon of Oct. 27, I lay down on a bench, my legs dangling over the edge, and cried. I texted my mom. “I’m really sad,” I told her.

“It is so sad,” she responded. “The synagogue is desecrated. How can the congregation go back to services?”

28 pav. Naujienos, kurioje minima Lietuva, pavyzdys JAV portale www.nytimes.com

Kultūros kontekste (15 proc., arba 15 str.) Lietuva taip pat dažniau minima dėl iš Lietuvos kilusių kultūros veikėjų – Jono Meko, Jurgio Mačiūno, Mirgos Gražinytės-Tylos. Viename straipsnyje pristatoma kultūros pasiūla įvairiose Europos šalyse, taip pat ir Lietuvoje. Kituose straipsniuose Lietuva yra knygų autorių kilmės šalis arba veiksmas vyksta Lietuvoje (knyga apie veikėjus žydus), arba paminima atsitiktinai, pvz., kaip viena iš šalių, kur buvo išversta M. Obamos knyga.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Istorijos kontekste (7 proc., arba 7 str.) visi straipsniai yra susiję su Lietuvos žydu istorija – holokaustu, kai kuriuose straipsniuose užsimenant ir apie lietuvių dalyvavimą jame, Lietuvoje egzistavusia turtinga žydų kultūra. Keli šios temos straipsniai buvo skirti tam pačiam žmogui – Jonui Noreikai-Vėtrai, aptariant prieštarinę jo vertinimą dėl galimo dalyvavimo organizuojant holokaustą Lietuvoje.

Sportui skirti straipsniai (6 proc., arba 6 str.) susiję su futbolu ir krepšiniu. Čia aptariama anglų kalbos mokėjimo svarba, ypač reikšminga krepšinyje (cituojamos lietuvių krepšinininkų mintys), futbolo žaidėjų pirkimas (taip pat ir Lietuvoje), Kaliningrade statomas stadionas, kuris bus netoli Lietuvos, FIFA šalių balsavimas ir Domanto Sabonio pakeitimas kitu žaidėju.

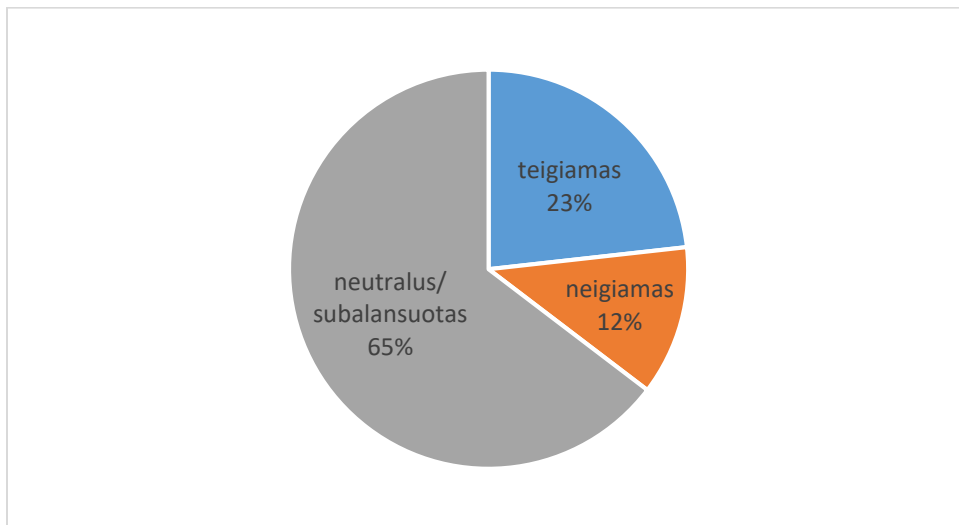
Likusieji straipsniai skirti įvairioms **kitoms temoms** (24 proc., arba 24 str.). Turizmo kontekste publikuotas vienas straipsnis apie Vilnių, pasirodęs serijoje straipsnių apie 2018 m. aplankytinas pasaulio vietas. Dėmesio susilaukė popiežiaus vizitas Baltijos šalyse, tarp jų ir Lietuvoje. Vienoje trumpoje naujienoje popiežiaus vizitas paminėtas sąsajoje su 2018 m. vykdyta Vilniaus kaip Europos G taško reklamine kampanija. Poroje straipsnių Lietuva minima kaip šalis, neįteisinusi vienos lyties asmenų santuokų. Kitos pavienės temos – paminėti lietuviai turistai JAV, dalies kino filmavimas Lietuvoje, lietuviai migrantai JK, pilietinio ugdymo niuansai Europoje ir kt.

Naujienos, kuriose Lietuva yra pagrindinis objektas

Daugumoje tirtuose JAV portaluose 2018 m. pasirodžiusių straipsnių Lietuva yra tik minima (89 proc.), 11 proc. (11 straipsnių) Lietuva ar lietuviai yra pagrindinis naujienos objektas. Tarp tokių straipsnių yra trumpa žinutė apie Vilniaus kaip Europos G taško reklamą, pasirodžiusią prieš popiežiaus vizitą Lietuvoje, straipsnis apie genocido muziejų (kuriame taip pat svarstoma, kad žydus žudė ir patys lietuviai), du straipsniai minėtu J. Noreikos klausimu, dvi žinutės apie minėtą Walmart sprendimą išimti iš prekybos marškinėlius su sovietine simbolika, pasakojimas apie lietuvių, kažkada laimėjusį „žaliąją kortelę“, tarnavusį JAV kariuomenėje, o dabar iš JAV grįžtantį gyventi į Lietuvą, lankytinas Lietuvos vietas aprašantis straipsnis, ir keli kiti straipsniai pavienėmis temomis.

Lietuvos vertinimas naujienose

Beveik pusėje visų straipsnių (47 proc.) Lietuva minima neutraliai ar subalansuotai. Straipsnių, kuriais atskleidžiamas teigiamas Lietuvos įvaizdis, buvo 23 proc., o neigiamų buvo mažiausia – 12 proc. (29 pav.). Neigiamų straipsnių dalis JAV yra didžiausia tarp visų į tyrimą įtrauktų šalių.

29 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal teigiamą, neigiamą ar neutralų Lietuvos (lietuvių) vertinimą tirtuose JAV portaluose

Teigiamą Lietuvos įvaizdį kuria straipsniai, kuriuose minimi lietuvių kultūros veikėjai (Jonas Mekas ir kt.); minėti Lietuvos turizmui ir kultūrai skirti straipsniai; straipsniai, aprašantys Lietuvos priešinimąsi Rusijos kibernetinei ir informacinei grėsmei, paminintys bendradarbiavimą NATO rėmuose; teigiamas LR prezidentės D. Grybauskaitės vertinimas; paminėta turtinga Lietuvos žydų istorija; straipsnis apie alaus daryklos atliekų antrinį panaudojimą (vienas iš steigėjų – iš Lietuvos); naujienos apie Walmart teigiamą sprendimą patenkinti Lietuvos prašymą dėl marškinėlių su sovietine simbolika; ir keli kiti straipsniai.

Neigiamą įspūdį apie Lietuvą kuriantys straipsniai (12 straipsnių) susiję su J. Noreika bei holokausto istorija, Lietuvos paminėjimu tarp šalių, neįteisinančių vienos lyties porų santuokų, Lietuvoje veikusiu CŽV kalėjimu. Straipsnyje apie „Brexitą“ lietuviai imigrantai JK paminėti neigiamai kaip nemokantys mokesčių.

Apibendrinimas

JAV žiniasklaidoje 2018 m. Lietuva minėta ne itin dažnai. Tarp temų, kuriose minima ar aprašoma Lietuva, dominuoja užsienio politikos naujienos (minimi oficialūs šalies vadovų susitikimai, Lietuvos su kitomis šalimis Rusijai taikomos sankcijos, kibernetinio ir informacinio saugumo klausimai, cituojami LR prezidentės D. Grybauskaitės pasisakymai, aptariami kiti pavieniai klausimai). Atkreiptinas dėmesys, kad pasirodė tik vienas su ekonomikos tema susijęs straipsnis, taip pat tik vienas turizmo galimybes Lietuvoje aprašantis straipsnis. Taigi iš naujienų nematyti glaudžių ar kuo nors išskirtinių politinių ir ekonominių ryšių tarp JAV ir Lietuvos. Naujienose šiek tiek atsiskleidžia kultūrinis Lietuvos aspektas – ypač dėl lietuvių kūrėjų (Jono Meko, Jurgio Mačiūno, M. Gražinytės-Tylos) paminėjimų. Sporto temoje porą kartų paminėti lietuvių

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

socialinių
inovacijų
institutas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

krepšininkai, tačiau tirtuose portaluose sportui skirtų straipsnių, kuriuose būtų minima Lietuva, apskritai buvo nedaug.

Didžiausias Lietuvos atspindėjimo JAV žiniasklaidoje išskirtinumas – dažnas Lietuvos paminėjimas dėl Lietuvos žydų istorijos. Bent jau tirtais 2018 m. čia pasirodė nemažai straipsnių apie žmones, dažniausiai žydų kilmės, kurių tėvai ar kiti protėviai kilę iš Lietuvos, taip pat palyginti dažnai aptariama Lietuvos žydų istorija ir holokausto Lietuvoje klausimas. Šie rezultatai patvirtina lietuvių dalyvavimo holokauste temos aktualumą JAV, kuris atsiskleidė iš anksčiau atliktų pagilintų interviu.

Dauguma JAV portaluose pasirodžiusių naujienų yra neutralios Lietuvos įvaizdžio atžvilgiu. Teigiamas Lietuvos vertinimas susijęs su įvairiomis temomis – Lietuvos priešinimusi Rusijos kibernetinei ir informacinei grėsmei, bendradarbiavimu su NATO, bei kitais pavieniais klausimais. Neigiamas įvaizdis atsiskleidžia daugiausiai per žydų holokausto istoriją (aptariamas lietuvių dalyvavimas) bei kelis kitus pavienius klausimus.

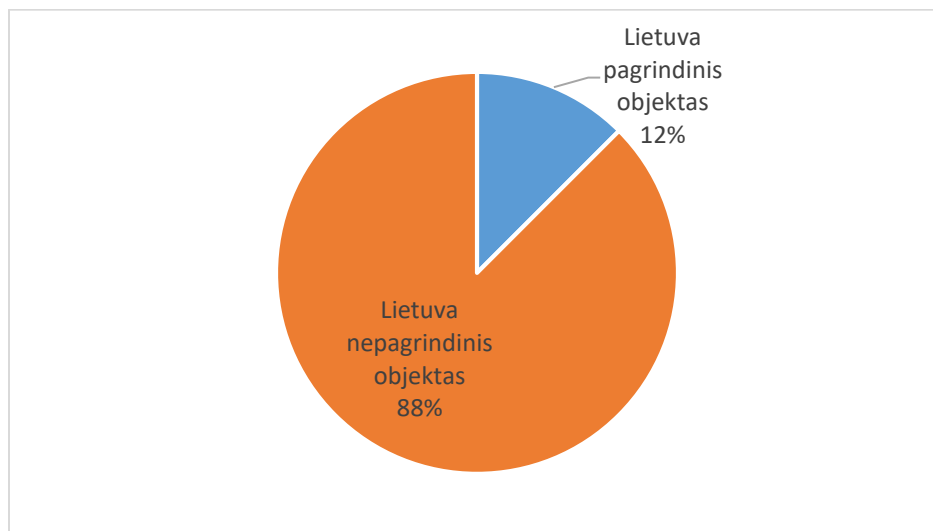
JAPONIJA

Naujienų skaičius	Labai mažai naujienų apie Lietuvą (40)
Dažniausios temos	Kultūra; Užsienio politika; Sportas
Išskirtinumas	<ul style="list-style-type: none"> Istoriniai ryšiai: naujienos apie su Č. Sugihara susijusius įvykius (parodos, minėjimai) Visiškai neatsispindi ekonominiai ryšiai tarp šalių
Teigiamos naujienos	Su Č. Sugihara susijusios naujienos, kultūriniai mainai tarp šalių
Neigiamos naujienos	Beveik nėra
Tirti portalai	www.yomiuri.co.jp, www.asahi.com

Naujienų skaičius

Per 2018 m. tirtuose Japonijos laikraščiuose pasirodė itin mažai naujienų, kuriose minima Lietuva – tik 40. Tai yra mažiausiai iš visų analizuotų šalių. Greičiausiai, tokį nedidelį susidomėjimą lemia tai, kad šalys yra toli viena kitos bei istoriškai nėra turėjusios itin glaudžių ryšių (vienintelė istorinė sąsaja yra Čijunė Sugihara). Daugumoje pasirodžiusių naujienų (87 proc.) Lietuva yra tik paminėta. 13 proc. naujienų (5 straipsniai) Lietuva yra pagrindinis naujienos objektas (30 pav.).

30 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal pagrindinį objektą tirtuose Japonijos portaluose

Lietuvos pristatymo kontekstas (naujienų temos)

Analizuojant temines sritis, kuriose paminėta ar aprašoma Lietuva, dominuoja kultūra, sportas, užsienio politikos klausimai (NATO ir kitos užsienio politikos temos), taip pat nemažai dėmesio skiriama istorijai, o likusios naujienos priskirtos kitoms temoms (31 str.).

31 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal tematiką tirtuose Japonijos portaluose

Daugiausia naujienų tirtuose Japonijos portaluose buvo skirta **kultūros** temai (37 proc., arba 15 str.). Keli straipsniai susiję su Č. Sugihara, Japonijos ambasadoriumi Lietuvoje, II pasaulinio karo metais gelbėjusį žydus, konkrečiai – jo garbei rengtais renginiais. Kiti straipsniai susiję su įvairiais kultūriniais ir politiniais mainais (pvz., parodos Japonijoje, kuriose tarp kitų dalyvių yra ir lietuvių, japonų chorų vizitas Lietuvoje, Lietuvos ambasadoriaus ir Kauno mero apsilankymas žydų atminimo muziejuje Japonijoje, kultūros festivalis, kuriame pristatys ir Lietuva). Kiti paminėjimai – straipsnis apie filosofą Emanuelį Leviną, paminint, kad jis gimęs Lietuvoje, LR premjero S. Skvernelio išreikšta parama EXPO 2025 organizavimui Japonijoje (taip pat žr. 32 pav.)

32 pav. Naujienos, kurioje minima Lietuva, pavyzdys Japonijos portale www.asahi.com (originalas ir vertimas)

Užsienio politikos temoje (17 proc., arba 7 str.) Lietuvos paminėjimai susiję su NATO pratybomis, vykusiomis Baltijos šalyse, NATO kontekste taip pat paminėta Lietuvos prezidentės D. Grybauskaitės griežta pozicija Rusijos politikos atžvilgiu. Kitos užsienio politikos naujienos susijusios su II pasaulinio karo paminėjimu, „Brexitu“ (pateikiama LR prezidentės D. Grybauskaitės citata), sankcijomis Rusijai ir Lietuvoje veikusiu slaptu CŽV kalėjimu.

Lietuvos atspindėjimas **sporto** naujienose (15 proc., arba 6 str.) nesusijęs su jokia konkrečia sporto šaka – pora straipsnių, skirtų rungtynių rezultatams (futbolas, akmenšlydis), salės futbolo pasaulio taure, kuri 2020 metais vyks Lietuvoje (dalyvaus ir japonai), naujiems tarptautinio olimpinio komiteto nariams, tarp kurių vienas lietuvis.

Visi **istorijos** temai (8 proc., arba 3 str.) priskirtini straipsniai susiję su II pasauliniu karu, bet Lietuva juose tik minima.

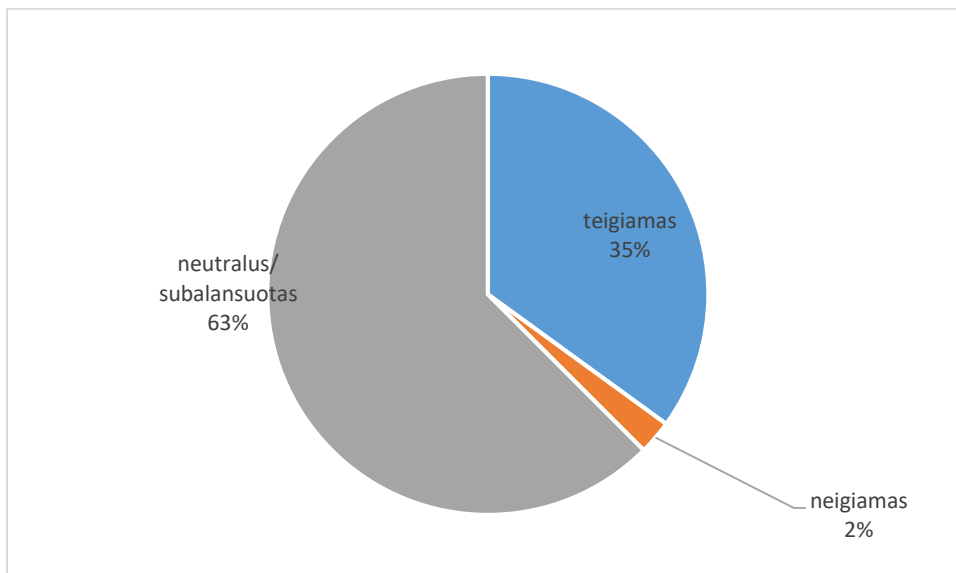
Kitų temų naujienos (23 proc., arba 9 str.) susijusios su visuomenine tematika (pvz., straipsnyje apie moteris matematikos Lietuva paminėta kaip šalis, kurioje moterys sudaro didelę matematikos daktaro laipsnį apgynusių asmenų dalį; pasakojama moters, penkių vaikų motinos gyvenimo istorija, trumpai paminint, kad ji buvo ištekėjusi už lietuvio); taip pat aprašomas popiežiaus vizitas Lietuvoje; nelaimių temoje pasakota istorija apie Baltijos jūroje sugedusį danų keleivinį laivą, sėkmingai pasiekusį Klaipėdos uostą.

Naujienos, kuriose Lietuva yra pagrindinis objektas

Kaip minėta, Lietuva buvo pagrindinis straipsnio objektas tik penkiose naujienose Japonijos žiniasklaidoje. Tai straipsniai, skirti sportui (apie tai, kad 2020 salės futbolo pasaulio taurė vyks Lietuvoje), kultūrai (apie Lietuvoje besilankančius Japonijos chorus ir Kaune Č. Sugiharai atidarytą paminklą), popiežiaus vizitui. Vienas straipsnis skirtas Lietuvoje veikusiam slaptam CŽV kalėjimui.

Lietuvos vertinimas naujienose

Didesnė dalis Lietuvos paminėjimų Japonijos žiniasklaidoje priskirtina neutralioms ar subalansuotoms naujienoms (63 proc.), tačiau nemažai (35 proc.) naujienų yra teigiamų. Neigiamoms naujienoms priskirtas tik 1 straipsnis (33 pav.).

33 pav. Naujienų pasiskirstymas pagal teigiamą, neigiamą ar neutralų Lietuvos (lietuvių) vertinimą tirtuose Japonijos portaluose

Dauguma **teigiamų** naujienų susijusios su Č. Sugihara bei Lietuvos kultūros pristatymu Lietuvoje. Tarp teigiamų naujienų taip pat yra žinia apie sprendimą salės futbolo pasaulio taurės čempionatą rengti Lietuvoje, taip pat Lietuvos premjero išreikštą paramą pasaulinę EXPO parodą 2025 m. rengti Japonijoje.

Tik vieną naujieną galima laikyti **neigiama** – minėtą straipsnį apie Lietuvoje veikusį slaptą CŽV kalėjimą, kuriame pranešama apie Europos Žmogaus Teisių Teismo priimtą sprendimą, konstatuojantį, kad minėtame kalėjime buvo vykdytas smurtas prieš konkretų minimą kalinį, taip pat kad Lietuva leido jį pervežti į kitą sulaikymo vietą Afganistane, taip sudarydama sąlygas tolesniam blogam elgesiui su juo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

socialinių
inovacijų
institutas

Apibendrinimas

Japonijoje Lietuva domimasi mažai. Japonijos žiniasklaidos dėmesį į Lietuvą atkreipia istoriniai ryšiai tarp šalių, susiję su Č. Sugihara (minėti ir anksčiau atliktuose pagilintuose interviu), svarbesni įvykiai (popiežiaus vizitas, Lietuvoje vykstančios tarptautinės sporto varžybos), kultūriniai įvykiai (parodos, meno kolektyvų ir menininkų vizitai), Lietuvos dalyvavimas tarptautinėse organizacijose (NATO), prezidentės Dalios Grybauskaitės figūra (cituojami pasisakymai Rusijos ir „Brexit“ klausimais). Taigi iš naujienų Japonijos žiniasklaidoje Lietuva labiausiai ryškėja kaip šalis, kurioje gyveno herojus japonas, kultūros šalis, galinti pasiūlyti menininkų ir pati besidominti kitų šalių kultūra, bei aktyvi tarptautinių organizacijų, tarptautinės politikos dalyvė.

Teigiamų naujienų skaičių 2018 m. labiausiai padidino naujienos apie su Č. Sugihara susijusius įvykius ar renginius bei Lietuvos kultūrą pristatantys renginiai. Neigiamų naujienų beveik nėra, vienintelė pasirodžiusi neigiama naujiena buvo skirta Lietuvoje veikusiam slaptam CŽV kalėjimui ir jame smurtą patyrusiais kaliniais.